Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

اهداء

خوار بزگرته

د شاعر پسرلی

د

محمد جان (فنا)

PROPERTY OF
ACKU
6185

دوهم اثر

مهتمم : قاسم «سوزان»
دچاپ شمیر : ۵۰۰
دچاپ نیټه : وری ۱۳۴۰

فهرست

شمېر	شعر	مخ
١	پیل	١
٢	عشق	١
٣	کائنات	٢
٤	دتالندې کوکار	٤
٥	دپسرلی ناوې	٤
٦	بربنینا	٧
٧	دتوتکی شور	٨
٨	نیالګی	٩
٩	دوربخ ژړا	١٠
١٠	ښاخکی	١١
١١	دبودۍ ټال	١٢
١٢	دشپونکی شپېلۍ	١٣
١٣	د شفق سره خبرې	١٤
١٤	مېږی څه وایي	١٥
١٥	د هېواد پسرلی	١٦
١٦	اې پغمانه	١٩
١٧	بنې	٢١
١٨	سرو	٢٣
١٩	چمن وایی	٢٣
٢٠	دسحر نسیم ته	٢٣
٢١	غوټۍ	٢٥
٢٢	اغزی	٢٦
٢٣	ګل	٢٧
٢٤	دپسرلی ګل	٢٨
٢٥	دبلبل نغمه	٣٠
٢٦	دفوارې ساز	٣٠
٢٧	باد	٣١
٢٨	دتوتی سندرې	٣٢
٢٩	ښانګه	٣٢
٣٠	دحباب خندا	٣٣
٣١	شنه پاڼه	٣٤
٣٢	دسیند دڅپو نغمې	٣٥
٣٣	زېړی ګلونه	٣٥
٣٤	خوږ انار	٣٦
٣٥	مېنې ته	٣٧
٣٦	سپین زر	٣٨
٣٧	کیمیا بوټی	٣٩
٣٨	دغنمو وږی	٤٠
٣٩	دمچمچۍ ناره	٤١
٤٠	چینه	٤٢
٤١	منګی	٤٣
٤٢	طبی نباتات	٤٤
٤٣	چرس	٤٤
٤٤	یووږی انګوریم	٤٥
٤٥	دام او دانه	٤٦
٤٦	بندی کوتره	٤٧
٤٧	داوریا زمزمه	٤٧
٤٨	واهم یو خیال	٤٨
٤٩	مېوه	٤٩
٥٠	دپښتونخوا غرونه	٤٩
٥١	خاوره	٥١
٥٢	تیږه	٥١
٥٣	کوچی	٥٢
٥٤	آسمانی پېغله	٥٣
٥٥	اوربشې	٥٥
٥٦	سپین ږیری مالیار	٥٦
٥٧	دشکوفې جشن	٥٨
٥٨	دارغوان مشعل	٥٩
٥٩	دور ېښمو چنجی	٥٩
٦٠	دشبنم مرغلرې	٦٠
٦١	مرګ او ژوند	٦١
٦٢	دبزګر چیغه	٦٢
٦٣	خپشاوه	٦٢
٦٤	تمباکو څه وایی	٦٣
٦٥	غاټول	٦٤
٦٦	قفس	٦٥
٦٧	زرکې ته	٦٦
٦٨	ګلچین شاعر	٦٧
٦٩	خزان	٦٧
٧٠	پای	٦٨

﴿الف﴾

ښاغلي «مجروح» تقريظ

ښاغلي فنا.

ستاداشعار ومجموعه‌چه ماته‌دې را کړې وه‌ماوکتله، اوځوشعرونه‌چه‌دې‌ماولیدل خدای‌شته‌ډېرمې‌خوښ‌شو اوډېرخوند یې راکړ .

ستاپه‌بعض شعرونوکښې شعری لطافت اوادبي قوت له‌ورایه ښکاری تاچه دشعرونو دپاره‌کومې موضوع گانې ټاکلي اوکوم عنوانونه چه دې پیدا کړی دی داپخپله ستاپه‌ښه‌استعداد اوستاپه‌ښه‌قریحه دلالت‌کوی .

که‌ته خپل دادبي تکامل سیرته‌دوام‌ورکړی اوپه دې لارکښې ځوقدمه‌نور مخکښې لاړشې دپښتو په‌شاعری کښې به یو ښه پیاوړی شاعرداعلامو په فهرست کښې زیات شي؛ اودپښتودادب سنگرکښې‌به‌یوبل ښه‌سپاهی‌پیداشي‌اوهغه‌به تې‌یې!

ته‌فنایې مگر ډاډه اوسه‌شعر به‌دې دایم باقي وی که‌خدای کول .

سیدشمس‌الدین «مجروح»

★★★

د ښاغلي «الفت» تقريظ

دشاعرپسرلی دښاغلی فناصافی داشعارومجموعه ده چه په شاعرانه او ادبی. رنګ کښې ئې د اجتماعی ژوند نـاوړه خـواوې له انتقاد لاندې نيولی دی دا اشعار دمضمون او موضوع په لحاظ دطبيعت لەمظاهرو او بشری فطرت سره ډير ارتباط لری.

دغەځلمی شاعر يوازې له ګل اوبلبل سره کار نلری دوطن لەاغزوسره هم آشنا دی اودهيواد لەهر کانی بوټی سرەمينه او علاقەلری دده دځينو اشعارو عنوانونه کەدغنمو و زی، ځانګه، شنه پاڼه تيږه، خاوره ، اغزی منګی، چينه اوداسې نورد نورو پەاشعارو کښی دغومره نەمومو .

فنا پەدغسی موضوعاتو کښی ډير سه نکات اومطالب پيدا کړی دی اواشعار بې اصلاحی رنګ لری ، ژبه يې ساده او روانه ده اوپه شعری پيرايه کښی ځينی اجتماعی معايبوته ګوته نيسی مثلاً دپسرلی ګل پەخبرو راولی اوداپرې وايی:

چه غوټی وم له نسيمه شرميدمه ✲ په ځنو پاڼو کښی بلبل نه پرېږدمه

دوږ مې په تخنولو په خندا شوم ✲ د بلبل خوږو نغمو سره آشناشوم

. . . . ✲ . . . .

کله ظلم ماله څپل بوټی جدا کړی ✲ پەبازارکښی مې پيسوباندې سوداکړی

لکه ښکلې ښکلې پېغلې چەخرڅيږم ✲ زما نسان نەيم لەننګەمړاوی کيږم

✲ ✲ ✲ ✲ ✲

همدا رنګه د تيږې له سنګين عنوان لاندې چه ظاهراً شاعرانه عنوان نه معلوميږی څپل شعر پەشاعرانه رنګ داسې شروع کوی :

«دخو بانو دزړه تشبيه له ماسره کيږی ، دعدالت په تله کښې دکم او زيات مقياس او معيار زەيم ، زمرد لعل اوياقوت زما نومونه دی، طلا اولاجورد زما په غيږ کښی ځای لری ، د وطن دڅپلواکی پەجګړه کښی د مجاهد ينو سنګرزەيم له مانه د عزم اوثبات کلك درس واخله، دهرې مانۍ او ودانۍ تهداب زه يم او ددنيالوړې مانۍ اوښکلې ښکلې په ما باندې ټينګې ولاړې دی»

له دغې لنډې تبصرې نەښائی د ښاغلی فنا دشعر رنګ او د و ل څه نه څه معلوم شوی وی، زەدغەاشعاردقدروړ بولم اوپەښه سترګەورته ګورم.

۳۸/۸/۱۲ ګل پاچا «الفت»

دښاغلی «بېنوا» تقریظ

دفنا پسرلی مې وکوت ، خو دادهغه فنا پسرلی نه دی چه پسرلی یې د بقا خزان وی، بلکه له دې پسرلی څخه پخپله دبقا بوی پورته کیږی .

زه د فنا شاعرانه جذباتو ته په درنه سترگه گورم، خصوصاً دده ساده او روان سبك دستایلو وړدی .

هیله ده چه دده داپسرلی به خزان ونه لری او پرله پسې به رنگارنگ گلونه دده د طبع په بڼ کې په غوړېدووی ، چه د ذوق دخاوندانو دماغونه معطر کړی، او دا هغه وخت کیدای شی چه دی په خپله دښکلا په تماشو کی فناشی لکه چه پخپله وایی:

«فنا» شوی د ښکلا په تما شویم
ماجار کړی ستا له مخ نه دی هزار بڼ

۳۸/۷/۱۹ عبدالرؤف «بینوا»

★ ★
✲

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښاغلي «رښتين» تقریظ

دشاعر دپسرلي له ننداري څخه مې پوره‌خوند واخیست، ددې پسرلي‌غوټۍ ړومبی په حمد او ثنا او بیا دعشق په ستاینه خو له‌پرانستې ده. په دې پسرلي کښې رنګار نګ ګلونه غوړېدلیدلي او هررازوږمې پکښې‌چلېدلي دي.

په‌دې ګلونو کښې یو خوږ بوی پروت‌دی؛ چه‌دهرچاږړونه‌پرې‌تازه کیږي په‌دې پسرلي‌کښې په‌مزه‌مزه دبلبل نغمې، دتوتیانو سندرې دسیندڅپوشور د شپونکي دشپېلۍ سوزناکې چیغې‌اوربدل کیږي.

ددې پسرلي دسحر په نسیم مخ پټې غوټۍ غوړیږي، د دې پسرلي باد دخوارانو‌پیغامونه‌شته‌منو ته‌رسوي:

«دخوارانو پیغامونه را سره دي ★ رسوم ئې د بڼای عشرت‌سرای ته

غرض داچه‌دشاعرپه‌پسرلي‌کښې دژوندانه ډېر رازونه اوخوندونه‌شته‌دي. لکه بوی چه‌د ګل په‌پاڼه کښې پټ دی دغسې فنا هم په څپلو اشعارو کښې ځان نغښتی دی خودده درواني اونازولې‌نرمې‌طبعې‌پلوشې‌پکښې‌غلي‌غلي‌ځلیږي.

داسې‌ښکاري چه‌فنادزړه په‌فتوه شعر وایی‌اودزړه‌دخا وندانو دپاره یې‌وایي نو ځکه‌په‌زړه کښې‌لارپیداکوي زه پوره هیله لرم چه‌داځلمی شاعربه‌نورهم‌دشعر پسرلي ښایسته کاندي او دشعر دباغ‌وبڼ ګلانو ته به‌نوره تازګي هم وبښي.

۳۸/۱۰/۱۴ صدیق‌الله«رښتین»

★ ★
★

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شاعر پسرلی

یا نوی گل

لکه څرنگه چه په ناغوړېدلی غوټۍ کښې رنگ او بوی پټ دی همداسې په هر زړه کښې ډېرې نیمگړې آرزوگانې او نیمه خوا ارمانونه شته.

او لکه څرنگه چه د وږمې په سحر د غوټۍ د مخ حجاب او پرده لکه د ښاپېریانو په قلمرو کښې د زړو طلسم په څېرمات او بېرته‌شی، همداسې دالهام او مفکورې له مخې پرده لېرې کیږي او دشعر په ژبه دده د آرزوگانو معما تفسیرېږي

د شاعر د زخمی زړه د داغونو په گلخانه کښې د ننه د آرزوگانو غوټۍ هم وده وکړه، دا غوټۍ خو ځکه د مجهولو او مرموزو آرزوگانو معما ده چه د یوه رنځور شاعر د درد مند او غمناك ژوند خزان کښې د آه او اوسېلیو د نسیم په چلېد و د نوی گل پشان غوړېدلی او د ځلمیتوب په تودو وینو او ښکو اوبه شوې ده.

دا نوی گل معنوی گل دی. د دې گل بلبل شاعر، باغ د شاعر زړه او مالیار د شاعر پاکې آرزوگانې دی.

که څه هم دا گل ظاهری رنگ و بوی او د صورت ښکاره نلري خود سیرت ښکلا او عطر پکښې شته.

د دې گل تنکۍ پاڼه ظاهراً د ښکلو ناز کو بار خوگانو پشان رنگینه ده خو په باطن کښې د درد مند شاعر د زړې ښې او د بېوزلو خوارانو دا بترو څېرو او د یتیمانو د څپېړو ځپلو مخونو هنداره ده.

دا گل کله کله د شړشم د گلو پشان د بېوزلو تیارې خونې روڼې کوی یاد شهید د قبر سر ته دلاله د څراغ په څېر سوزی.

او کله کله دا گلان د جنتی شانتې هېواد دوچو میروا و دښتونو د تورو خاورو په غېږ کښې، د لاجورد د تك شین آسمان دلاندې د زمردو په شنو شنو چمنونو کښې د سرو زرو د زېړ و گلونو په رنگ یا د لعل او یا قوت دغا ټول پشان را شنه کېږی او دنا پوهۍ او بېکارۍ او یا د بېوسیلگۍ په تورتم کښې زمونږ د حیات په اوبو وده کوی.

هو! د دې نوی گل معجزه خو داده چه که څه هم یو گل دی خو ډېر رنگونه

لری، ددې ګل درنګو نو لیدل او یا او دبوی او عطر د کیفیت او ماهیت کشفول او بو یول ډېره باریکه نازولې قریحه او حقیقي بصیرت غواړی او که نه ډېر ممکن دی چه داګل لکه د وچو میرو دمغیلان پشان سترګو ته دا غزی په څهر ودرېږی .

د دې معنوی ګل په هنداره کښې د شاعر د حقیقي هدف مقصد او مرام څهره اود افکارو خیالونو ، اندېښنو او تصوراتو تصویرله ورایه معلومېږی پردې ګل باندې دپسرلی باران اوزلی، دخزان طوفانی بادونه اودژمی دو اورو یخنی څه اغېزه نشي کولای .

ځکه چه د دې معنوی ګل تازګی اوطراوت د ذوقونو د سمسورتیا ، د افکارو د طراوت او د دماغونو د تازګی پورې تړلی دی .

یوازې او یوازې هغه وخت چه د زړو افکارو خزان پرې راشي او یاد مړاوو احساساتو او مړو ذوقونو ساړه بادونه پرې ولګېږی نو مړاوی او بیاپاڼې پاڼې شی .

او دا هغه وخت دی چه د شاعر د رنګینو ګلانو ځینې ډک د اشعارو دیوان د زمانې د ګلچین لاس ته ولوېږی ، پاڼې پاڼې وشکېږی اولکه زېړې وچې پاڼې د مړو ذوقونو دګلخن په انګار کښې وسوزېږی او لکه څرنګه چه د مادې او ژوند سرنوشت دی محو او فنا شی .

هو! دا ګل درنځورې ځوانی او د دردمند ځلمیتوب د پسرلی او شاعرانه ژوند یونوی ګل دی چه دپرېشانو افکارو په بڼ اودرنګینو خیالونو په ګلشن کښې غوړېدلی دی او په همدې یوګل د شاعر د تخیل دنیا پسرلی شوی دی .

هو! دا پسرلی د شاعر پسرلی دی ، او د شاعر پسرلی ځانته یوه عجیبه دنیا لری له دې کبله چه د شاعرانو د تخیل او تفکر ډول سره توپیرلری نو پسرلی هم هر شاعر ته په مخصوص رنګ ځان ورښیی او هر شاعر پسرلی ته د خپل ذوق او قریحې په سترګه ګوری .

دیوه شاعر د عشق اومینې په دنیا کښې هم د حسن ګلشنونه ، د ښکلا چمنونه اودښایست ګلزارونه شته .

د سرو شونډو غوټی چه د خندا په نسیم وغوړېږی ؛ د تورو سترګو نرګس چه د بهار ری په خمار سره شی ، د ځکو د نګونښتری قامتونو د ناز رفتار چه قیامتونه او محشرونه را ولی د سپینې سینې په باغچه کښې چه انار ګل نیسی ، په سور ګلالی مخ باندې چه د تور خط سبزه را خپېږی ، د ناز نازیبو چه د شاعر دماغ معطروی او مستوی ؛ د پیکی او خال دام ودانه چه

زړونه ښکاروي‌دا ټول دحسنا وښکلا په جهان کښې دشاعردعشق‌پسرلی‌تمثيلوی کله چه د مينې مستې پېغلې فرښتې په اوربل يا زلفو کښې زېړ گل و ټومبی نودمين شاعر د بخت اوطالع ستوری وځلېږی اود نا کامې مينې دبيلتانه په تورو شپو کښې يې ډيوه ولېگيږی اودمينې دا رڼا د ده پرسرد سروزرو خيالی تاج زدی .

خود بل شاعر په نظرکښې بيا د شاعر پسرلی‌د حسن اوښکلا دپسرلی نه‌هم ډېر لوړ او اوچت دی ، دا ځکه چه حسن اوجمال خزان‌لري او شاعر نه غواړي چه د ده شعر دې هم خزان‌ولری .

د ده آرزو داده چه د شعر پسرلی دې تل پسرلی وی .

نوددې شاعردپسرلی د بڼ دونوښکلې‌ځانگې په ژمې کښې هم شکوفه‌کوی او د خزانی وچوپاڼو تويېدل يې هم د زېړوگلونو جوړ باغ دی .

نو ځکه دا شاعر د خط وخال د توصيف لاره پريښې ده او داجتماعی‌نيمگړتياو د اصلاح د پاره د تنقيد په لارروان دی او غواړي چه :

فرد و وايی دجامعې د پاره او نن شعر و وايی هغه هم د صبا د پاره .

هو! د دی نوی پسرلی نوی گل د نوی عصر د نوی ځلمی‌شاعرنوی شعر دی . هغه شاعر چه د طبيعت د ښکلی پسرلی دجمال او ښايست په نندارتون کښې لنډ شانتې د تخيل او تفکر پرده بېرته‌کړېده او ډيرې رنگينې ننداري او صحنې يې ليدلی دی .

خو بيا هم د ده نظر د طبيعی مظاهر و په ظاهری خط و خال او ښکلا ندی غو لېدلی ، له ظواهرونه يو څه وړاندې د طبيعت د عناصر و دباطنی کيفيا تو او خواصو د ادراك فلسفې ته ور نژدې او ښه ځير اوژور شويدی دشاعرانه انديښنو اوتعقل‌دمنطق په‌اساس‌يې د ځينوعناصرو دحال دژبې نطق او خبرو ته غوږ نيولی او د دوی سره غبږېدلی اوراز و نياز يې کړی دی .

دلته د شاعر نازولی خيال د بوډۍ په ټال کښې د زېړو ، سرو ، شنواوسپينو ښاپېريوسره زانگی .

شاعر چه‌کله وگوري لمريا سپوږمۍ د تورو وريځو په ځادرکښې مخ نغښتی دی نوهله د باران د ژړا په معنی پوه شی اوځان غلی کړی . .

هو د شاعر د خيالونو په آسمان کښې د انديښنو خړې وريځې شته خو د ښه صورت د حجاب په څېرننگين‌سيرتونه ورلاندی ندی پټ شوی ، کومې ځاځکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه لدې وربځو نه اوربږی هغه د درد نیمه خوا او پاکې اوښکې دی .
دلــتــه د آب یــو ځاځکی له در ،گوهر اومرغلرونه اود آبرو آب حیات له الماسونه هم ډېر گران دی

هو ! شاعر ته ژړا، آبرو ، دحیا خولــې اود ژوند او به د ځاځکو په پیاله کښې ، ځــان ورښیی او د شفق په هنداره کښې دنا پاکور نگینو لمنو تماشا او دبېگناهوو ینو دطوفان ننداره کوی.

د شاعر د وربځو اوځاځکو په کنایه او استعاره کښې معنی بې پردې اوبې آبه شوې نده .

د شاعر د پسرلــی تــا لــندې د آسمــانونود (سا ، رې ، گــه ،مه ، پــه ،ده نی) په اوو پردوکښې دژوند زیراوبم ساز غږوی

ددې پسرلی برېښنا چه د مثبت او منفی نه پیدا ده دنراوښځی داشتراك مساعی گټور زېری دېوې روښانې آیندې د افق په سرلیك کښې په سرو وزرو لیکی .
هو! داد شاعر شعر دی چه د پاك خدای د قدرتو نود پېژندلواوښودلو د پاره شنه پاڼه د ثنا اوصفت د ژبې په نامه ستایی .

دا یواځې شاعر دی چه د بلبل په ژبه پوهېږی او د بلبل د خوږو نغمو او سندرو داسې تفسیر کوی چه په گلرخانو کښې وفا او په پسرلی کښې بقا نشته خونه هغه شاعر چه د غوړمالی اومداحی ترانې ووایی

شاعرخو ځکه اغزی ته په ښو سترگو گوری چه خنجراو نښتر یې په لاس کښې نیولی دی او دښکلو گلرخانو اونازولو خوبانو په خاطردگلرنگین او ښکلی مخ له ناپاك او بدنظر نه ساتی.

هو د دې شاعر د پسرلی اغزی د بېوزلو په لو ځو ږښو کښې نه چوخېږی .
د دام او دانې ماجرا شاعر ته درشوت خوروا و خاینانو گرفتاری اود ظالمانو غرغره کول ورپه یادوی .

د شاعر د پسرلی په دام کښې دریا د تسبوپشان سپینې کوترې نه کښېوزی او د چال وفرېب په لومه کښې د مرغی پځای انسان نه گیرېږی .

کله چه دلمر دزرینو و ړانکو په تاو کښې شبنم د گل له پاڼې نه هوا کوی ده ته په گلالیو مخونو باندې دشرم و حیاد خولو دانې او یــا د سرخ رویو کسانو بې آبی ور په زړه کېږی.

هو دشاعرخمخانه اومیخانه دانگورودانه ده

شاعر دپسرلی پهمکتب کښې دسپینو روڼو او بونه دصفا او حرکت سبق
او د شین زرغون بڼ په مدرسه کښې دسروی له وني نه د ثبات استقامت
او راستی درس اخلی او پوهېږی چهدراستی ثمر تل زرغون دی.
دفواری ساز دمدو جزر په زیروبم کښې حساس شاعر ته دعروج او زوال
دترقی او تنزل د وجود او دعدم د ژوند او مرګ پند او عبرت ورکوی
دردېدلی شاعرتش دآبشار د منظرې په ښکلا نهغولېږی.
ده ته د دې منظرې په لیدلو د یتیمانو ژړا او د مظلومانو انګولاورپهیاد یږی
د شاعر تېز نظر دېنبې په غوز کښې د سپین سروکنډوښځو خرخه د غریبانو
د خامتا اودمړو د کفن کارګاه لیدلای شی.
د سیندد اوبو چپې د شاعر په غوز کښې دوچو میرو سندرې وایې.
ځا نګه د شاعر د شعر په ژبه انسانانو ته وایی چه: زه مېوه لرم او د
خوارانوغریبانو د پاره د طبیعت د تعاوناومرستې لاسیم اې بډایانو تاسو هم
خوارانو او له پښولوېدلوته د مرستې لاس ورکړی او اې ظالمانو اوزورورو
په ضعیفانو اوناتوانو باندې دآزار لاس مه پورته کوی.
خوارشاعر وچیځانګې ته ځکه په توده مینهګوری چه په ژمی کښې دخوارانو
سړې کوټې تودوی.
د شاعر په نظر کښې هربوټی او خڼډو خاردکاروز یاراودلوړهمت د سیوری
لاندی کیمیا بوټی دی.
د تمباکو د پاڼې د حال په ژبه یواځېشاعر پوهېږی چهوایی:
د پیسو سوزول زما چال او سره زر په ایرو بدلول زما کمال دی.
کله چه آزاد شاعر په قفسکښې دبندی توتی، اسیر مارغه اوګرفتار بلبلاو
یا د انسانی عاطفې په لاسکښې دبنده شومې زرکې او کوترې غمجنې نغمې او
په انسانی رحمباندې دنفریناستولودردناکې ترانې واوری هلته بیا دصیادانو
د خم او چم په لیدلو د استعماری شوم سیاست د چال وفریب د خاطرو په
فکر ولوېږی.
اوکله چه په بازار کښې درنګینو د ستودستوګلانو خرخول د شاعر په سترګو
کښې دا غزیو په څېر چوخ شی بیانود ښکلو رنګینوپېغلود خرڅو لوپه سودا
کښې ولوېږی اودګلچین لاس ورته د خونخوارو ظالمانو درنګینو منګلو
پشان سورښکاری

(ی)

هوا
شاعرته د طبیعت د پسرلی د عناصر و سره د راز و نیاز په پا ی کښې دا پته ولګېږی چه څرنګه نبات او حیوان د بشر په انسانی نیمګړ تیا ؤ با ندې استهزاء مسخرې او لوبې کوی .
بیا نو حساس او درد مند شاعر په دې هم قانع شی چه بنایی داجتماع بڼدې د لوړ ا و رمبی په ځا ی کله کله په برچه هم خپشاوه شی ، د ظلم د بوټی بیخ او ریښه دې ر ا وایستل شی ، دوطن دپړ مختګ او نهضت لاردې د مضرو نباتاتو له خنډو خاره پاك اونوی ګلان او نیالګی دې وروزل شی .
اوف !
د شاعر تخیل هم د ډېر ولوړو الوتنو په پای کښې ستړی ستومانه شی .
شاعر هم دتفکراو اندېښنوله فضا نه د خپلواشعار و دپسرلی بڼ ته راښکته شی.
هو د ده د شعر په بڼ کښې د پسرلی ښکلې پېغلې د نوی کال د څلمی سره ودېږی ، او د خوشحالی په دې محفل کښې بلبل سندرې ، کوتره نغمې توتی بدلې ، زرك چاربیتې ، پاخته غزلې او قمری خوږې خوږې مسرې وایی .
د باد د سندرو دزیراو بم د سرو تال سره څانګې او پاڼی چك چکې کو ی اوسروه په چمن کښې ناڅی .
آه !
که څه هم د درد مند شا عر د زړه ارمان دا ښکاری شعر دبکرې پېغلې سره غاړه غړی کېدل و .
خو افسوس چه دا وصل ور میسر نه شو اوبیا هم د طبیعت د ښکلا اودا سرارو اورما یزو د تو صیف نه عاجز راغی .
او د دې عجیب وغریب پسرلی دسحرجن بڼ اودشعر و ادب له ګلزارنه یې تش یوڅو خیالی وزی او معنوی ګلا ن او یو څه خنډو خار را ټول کړه او بس چه ګوندې هغه به هم د دې مادی زمانی په بازار کښې څه ادبی قیمت او معنوی رزښت ونلری .

محمدجان « فنا » صافی

بسم الله الرحمن الرحیم

پیل

ستا په‌نوم چه هم رحمن اوهم رحیم ئې
هم اول آخر او هم قدیم حکیم ئې
له رجیم شیطان نه امن پناه غوا‌ړم
زما د پېره گناه کمه ته عظیم ئې

عشق

عشق د مینې او رښتیا وفا جوهر دی
د اخلاص او قربانۍ ایثار هنر دی
دزړه نور د روح آواز د ژوند ثمر دی
دا الهام د خولې اقرار د زړه باور دی

کائنات

په ډېر ځیرو کړه دیدار د کائناتو
ځان لږ پوه کړه په اسرار د کائناتو

دهر چا قسمت تقدیر دی ټاکل شوی
لوی ښتن لری اختیار د کائناتو

تحول د شپې او ورځ دده په حکم
د خالق رضا مدار د کائناتو

دی حاکم د حکومت دټول عالم دی
مناسب ورته دربار دکائناتو

دا نړۍ ده جوړه شوې ډېره ښکلې
په صنعت د کردگار دکائناتو

محبت به درنه هېر شی د خوبانو
که دې ولیده سنگار د کائناتو

یو نظر وکړه چمن گلشن بیدیاته
څه ښایست لری بهار دکائناتو

په دښتو نو کښې اغزی پڼ کښې گلان دی
غم او عیش دی په کنار دکائناتو

د لیدو او اندېښنو د پاره وړ دی
لاله زار او خاره زار دکائناتو

ښه وګوره چه په څه حکمت جوړ شوی
د قدرت په لاس اشجار دکائناتو

پسرلی شی او بیا دوبی منی ژمی
یو ګړی نشته قرار دکائناتو

کله باد شی یا طوفان د سېلاؤنو
د او به خاورې غبار دکائناتو

کله واوره ا و باران کله ژلۍ شي
را او رېږي په خپل وار دکائناتو

ټول انسان حیوان نبات پکښې شامل دی
نامعلوم دی ټول مقدار دکائناتو

که دېوان دی که ملك که جن پری ده
ټول شامل دی په قطار دکائناتو

د مرغانو آوازو نوته غوږ کښېږده
ډک له کیفه مرغزار دکائناتو

ته د لمر او دسپوږمۍ رڼا ته گوره
منور شه په انوار دکائناتو

لعل یا قوت اوزمرد دخاورو لاندې
عجایب دی بې شمار دکائناتو

د ثبات استقامت عزم ټینګوالی
و اخله درس له کوهسار دکائناتو

په‌دوران کښې بې نقصان اوکمی نشته
تل مدام جاری دی کار دکائناتو

ښه ئې ښکلو منظروته نظر وکړه
روح تازه کړه په دیدار دکائناتو

کوم صفت چه ورته وړ او مناسب وی
څوك یې نشی کړی اظهار دکائناتو

په لکولکو پردې د تماشې وړ
ننداره تون دی په هزار دکائناتو

د قدرت په ننداره کښې (فنا) شوی
زه مین یم په دلدار دکائناتو

د تالندې کوکار

پای دژمي د بهار د ژوند آغاز یم
ترانه د مرگ اوژوند نشیب فراز یم
چه را وړی مې پیغام د نوی کال دی
نو قاصد د نوی ژوند او نوی راز یم
د نبات او دانسان حیوان په غوږ کښې
یو کومه د ژوند ساغیبي آواز یم
مړاوې ځمکې ته چه نغښتې ده کفن کښې
غزوم د ژوند رباب ماهر شهباز یم
سارې گه مه په ده نی مې آسمانونه
داو وېړدو عجب زیر و بم ساز یم
زه غږ بزم د (فنا) د زړه پر دوکښې
ما د زړه په غوږو واوره چه اعجاز یم

د پسرلی ناوې

نوی کال نوې هوا نوی بهار دی
نوی ژوند نوی جنبش نوی روزگار دی
چه هیوادمو هم ودان او هم سمسور شي
وخت دگښت او بزگری او نوی کار دی
نوې سا په طبیعت کښې را پیداشوه
ژوندی شوی په قدرت دکر دگار دی

دشنو پا نو په د فتر کښې ليکل شوی
کائناتو کښې دخدائ قدرت آشکاردی
چه نسيم په چلېد و شو هرې خواته
له هوسه په نخا و ر ته ځنا ر دی
د سپين زر پشان و يالې اوبونه ډکې
په نارو په چيغېد و روان آ بشاردی
د څپو اود مو جو په خوږه ژبه
په توصيف دپسرلی کښې سيند اقراردی
ياسمن لمن لمن چمن خوشبوی کړو
معطره د گلشن د ر و د يو ا ر د ی
دکا کل پشان چه وغوړېد سنبل بيا
بې قيمته مشک دچين او د تاتاردی
نازبو بيا په نخر و چمن ته را غله
بيا مشغو له نسترن پخپل سينگاردی
سروه بيا دپسرلی بيرغ را جگ کړو
دگلا نو هره خواکښې تودبازار دی
آسمان شين دی لاجوردغوندې روښانه
لمن ډ که په لا له د کو هسار د ی
شرو شور نه قيامت جو ړ که مرغانو
له مرغانو ځينې ډک چه مرغزاردی
د پا ختکو او کوترو کاروان راغی
دکار غانو خېل ملکو ځينې فراردی
قمری جوړه کړه پهسروه کښې بياجاله
پهدښتونو کښې بيازرک په نازرفتاردی
هنگا مې د محبت تازه شو ې
بلبل بياپه شور فريادا و په چيغاردی

دچمن بوټي طاؤس غوندې ښايسته شول
شين توتي په شان باغوکښې په ګفتاردی
تورو خاورونه راشنه شول سره ګلان بيا
سور ګلاب دتور بورا دمينې يـاری دی
توبې ماتې کړه چه وخت دعيش ونوش شو
ساقي راکړه ځدو پيالې چـه نـوبهار دی
پرخه بيا دګــل ګـلاب کړه مېلمه شوه
لکه ډوب چه په خولو ديــار رخساردی
شکوفې د غوړيــد و ځادر په سرکـړو
پـه غاړه ورتــه ځلمی د شا خسار دی
د غوټــۍ نجونـې شوې نـاوې د بلبلو
خو د ټولو زړو نه بيا زخمی په خاردی
د چــمــن پېغله د بـاغ ځلمی واده شول
پهر ځای کښې دخوښۍ مجلس روی کاردی
ملکـه د عطرو بوی چـمـن تــه راغـلـه
شــاهنشاه د پسرلــی کـړی دربار دی
بـيـا تـازه شـو د لا لـه د ځـګر زخـم
د مين د زړه شا هـد ګـل د ا نـا ر دی
د ر ښتين عشق کاروانو نه خو ځيدلی
ا و د شمعې د لمبو نـه پتنګ جا ر دی
را روانه قا فلـه شـوه د ا رمان بـيـا
روح تـازه د چـمـنـونـو په ديـدار دی
په ذوقونو کښې مستی ګرمی پيدا شوه
دګل بوی وړی هرچا ځينې اختيار دی
غوړيدلی دی غوټۍ د شعر په بن کښې
بيا مې زړه له جوش خروشه بيقراردی

د نړۍ په دې بهار او نوی ژوند کښې
د (فنا) قسمت د مینې افتخاری دی

برېښنا

زه د تورو ورېځو شپه کښې ښه رڼا یم
د تنبلو ګمراهانو رهنمایم
مترو که یمه داور د سرعت ﷲس کښې
زه جنبش او حرکت غواړم برېښنایم
وکړه کار چه پسرلی غوندې زرغون شې
د روښانې آیندې یوه ځلایم
په هر ځای کښې غم ښادی سره شریك وی
باران ژاړی زه د سرو شونډو خندایم
ځلمو پېغلو سره یو شیء په هر کار کښې
ګوریء زه هم له منفی مثبت پیدایم
یوپر خون آه د شاعر له سوی زړه نه
یوه څړیکه د درد مند شعر د نوایم
د پښتو شعر د افق په سرلوحه کښې
زه به ولیکم په سرو زرو (فنا) یم

د توتکی شور

غاړه‌مې سره‌ده‌خوخونداره‌نه‌یم

سینه مې سپینه ریا کاره نه یم

زه تور اوسپین‌او سره‌رنګونه‌لرم

د و ر نګی نلر م مکا ر ه نه یم

که څه هم زیاتې لرم تورې بڼې

خوزړه‌مې سپین دی ګنهګاره‌نه‌یم

لکۍ مې‌دوه تاره ده‌ځیر شه ورته

زه تش ګفتار او بی کر داره‌نه‌یم

ما چه پیغام د نوی کال را وړی

نو د زوړ فکر طر فداره نه یم

زه انسان نه‌یم هم جنس نه‌خوروم

(فنا) ظا لمه ستمګا ر ه نه یم

نیالگی

د صبا بنه غټه و نه نن نیا لگی یـم
زه که نن یمه ما شوم صبا ځلمی یـم

زه بهستا دلاس امما شمه یووخت کښې
ما ته مه گوره په کمه که کمکی یـم

تر بیې نه مې یورپ هم غافل نشې
که نه ستر گو کښې د گل پځای اغزی یـم

که له ما نه ثمر غواړې و مې روزه
پرورش که مې و نشي وچ لرگی یـم

بې آبې نه مې بنه سا ته چه و چیږم
که مې آب (فنا) په ځای ونو سری یـم

✿ ✿ ✿

دوریځ ژړا

کله پرده شم دقمر په مخ کښې
کله څادر یمه د لمر په مخ کښې
یا مشتری ته جوړ نقاب شمه زه
یا دزهرې دمخ حجاب شمه زه
تالندې ورشه دا طلسم که مات
تورتم نه و ها سه او به د حیات
برېښنا، دغرونو بنا پیر کېته وایه
دتورو شپو سپینې سپوږمۍ ته وایه
دابه ترڅو یې په تورتم کښې ډوبه
دموجوداتو په عدم کښې ډوبه
نوی بهار نوی نهضت نوی ژوند
نوی جهان نوی ارمان نوی خوند
پلوکه لیرې چه رڼا شی جهان
محوه داستا په تماشی جهان
داباران نه دی چه پر تار اځی
(فنا) ته ستا په حال ژړا راځی

څاڅکی

اورېدلی د غمونو له آسمان یم
د یتیم د تودو اوښکو ترجمان یم
نورو څاڅکو سره ګله چه یوځای شم
رانه جوړ شي لوی دریاب سیلاب طوفان یم
زه په خوله د مچمچې کښې خوږ ګبین یم
خو د مرګ ټکی په خوله د ښاماران یم
شي سمسور هر هغه ځای ته چه رسېږم
جل وهلو ته د ژوند دوا درمان یم
د صدف غېږ ته چه ورسېږم د ر شم
که د تیږی زړه ته ورشم لعل مرجان یم
خوږ شربت یم د خوږو په پیمانه کښې
خو د زهرو سره جوړ د مرګ اعلان یم
زوړ خمار یم د شرابو په پیاله کښې
په رنګین مخ د خولو د ناز باران یم
د ناکسو له رخساره څڅېدلی
زه د شرم او د حیا او بو پښـان یم
آبرومندو سره ټکی د آبرو یم
له الماسه د (فنا) نظر کښې ګران یم

د بوډۍ ټال

د طاؤس پشان رنگین دبوډۍ ټال یم
دجمال آسمان کښی زه ښکلی هلال یم
لوړ درشل زه د ښایست دنو بهار یم
دبهار د ښکلې ناوې ښکلی هاریم
زه رنگینه ښه تا بلو دطبیعت یم
یو شهکار اعلی تصویر دحقیقت یم
یا د مځکی ښکلې پېغلې ته پیزوان شم
یا دګلو غاړکی زه دآسمان شم
دلمر وړانګې زما غشی زه کمان یم
دژړا تفسیر د اوښکو ترجمان یم
دمرکز ټکی دانه محیط مې دام دی
ښکار مې زړه دمهرویانو خاص وعام دی
اتحاد او همر نګی دلمر رڼا کړم
تجزیه دباران څاڅکی اورسوا کړم
دژړا باران چه توی دمخ په لمر شی
بوډۍ ټال دیار په وروځو کښې ترسرشی
ښاپیرۍ زیړې اوشنې یاسرې اوسپینې
ماکښې ټال خوری فرشتې او ناز نینې
نارنجی، تور اوآبی زیړشین اوسپین یم
د(فنا) ګلابی شعر غوندې رنګین یم

دشپونکی شپیلۍ

زه یم شپون اوپه‌دې ژوند مې افتخار دی
چه‌د خدای نبیانو کړی زما کار دی
زه لرم ښایسته پسونه وری او میږې
شنه واښه اغزی او بوټی مې گلزار دی
زه د جگو غرونو سر کښې ر مې پیا یم
له پستۍ او ټیټ ژوندون نه زما عار دی
د تمام جهان شاهی به پرې ورنکړم
زما کور اوزما گور همدا کوهسار دی
زه ښتن د لوړ همت یم پروانه کا
چه د تن جامې شکېدلی‌نس مې خواردی
پسونه وری او میږې ساتم له‌لېوانو
تنفرمې له‌ظالم‌اوله خونخوار دی
د حیوان خدمت کوم چه لوړ انسان یم
گوره رحم عاطفه زما شهکار دی
غزومه د(فنا) خوږې نغمې زه
چه شپیلۍ مې خورا ډېرشیرین گفتار دی

دشفق سره خبرې

دسرو شونډو خولګۍ غواړي په غاړه کښې
سره لا سونه دې تا و شو ی له ګردن بيا

له هېچا سره وفا د دنيا نشته
د ګرد و ن له لا سه مه شه ګله من بيا

د صبا په هنداره کښې د ې ښودلی
د هېوا د د شهيدا نو سو ر کفن بيا

د سحر ستورى به ستا د داغ شاهد و ی
بې ګنا ه خون د ې ليدلی يې غمجن بيا

دا د کو م دا ړې شبخون دی په تا شوی
که د ې لار د شپې نيولی کو م رهزن بيا

تا نا مو س د ز ما نې ا بتر ليد لی
د ه په سر و و ينو رنګينه ستا لمن بيا

د فلك چه زړ ګی شين دی (فنا) پو ه شه
راضی شوی دی د کو م خوار په کشتن بيا

میږی څه وایی.

مخلوقاتو کښې یو ډیر ضعیف حیوان یم
په قوت کښې زه د ټولو قهرمان یم
کائنات دی اوس ځلمی سپین ږیری کېږی
زه شاهد د پسرلی ژمی خزان یم
رسېدلی ماته ډېر قوی همت دی
پروانه کا چه ظاهر کښې خوار ناتوان یم
آذوقه مې ټولومه لور په لورې
ټینګ ثبات عزم لرم ډاډه په ځان یم
خوښ مې ندی بې موقع راحت عیشونه
ځکه تل مدام د کار پسی روان یم
لوی نظام او حکومت لرمه ځانته
زه یو غړی د لوی کور او خاندان یم
متحد چه وی ملت نه خراپیږی
زه د دغې مفکورې ښه امتحان یم

دهیواد پسرلی

پسرلی راغی او شین بڼ او بوستان شو
گل گلزار ټوله دنیا تمام جهان شو

نوی کال نوی ژوندون نوی بهار دی
وخت دهاند زحمت او کار دهر دهقان شو

خبر راغی د وزمې په لاس چمن ته
چه د عیش او د خوښۍ کاروان روان شو

پسرلی شو په ښارونو کښې د زړو نو
حکومت د عشق او مینې بیا اعلان شو

د چمن شا ځلمی باغ کښې دربارو کړو
د بهار په سلطنت کښې بیا سلطان شو

د جمال قدرت هنداره د بهار کښې
ننداره د طبیعت ښکاره عیان شو

پسرلی ته د شاعر په نظر گورم
زما عقل دې ښایست لره حیران شو

تخیل او فکر والوتل دیدن له
په ننداړو تازه روح د هر انسان شو

جمع جوش دی د یارانو هره خوا کښې
د مېلو او د عیشونو بیا د وران شو

بیا کاروان د رنګ او بوی ګلشن ته راغی
هره خوا کښې د ګلانو موج طوفان شو

قافلې د خو شبویې شولې روانې
بیا له عطر ولخینې ډک چمن بوستان شو

سم او غر بیا په خود رو ګلان ښایسته شول
بڼ ښایسته په ډول سینګار لکه خوبان شو

چه له خاورو نه راخېژی رنګ په رنګ ګل
د حیات اوبو په څېر ورته باران شو

د غره غېږ کښې ارغوان دی پر پوټلی
د ښت او غر د ز مرد سره یك سان شو

لکه لعل د غره لمن کښې لاله بر ېښی
لاجورد غوندې ښایسته اوشین آسمان شو

چه مې وصل د جانان میسر ندی
بیا زما زړګی زخمی غاټول پشان شو

دا د یار په مخ خولې دی که شبنم دی
که پیاله کښې دلاله آب حیوان شو

تور بور اد محبت له بر کته
په ګلشن کښې د مرغانو قهرمان شو

په شنه سروه کښې توتی جاله کړه جوړه
په توصیف د پسرلی کښې ثنا خوان شو

بیا پاختکه ناست پرڅا نکه غزل وایی
او بلبل په شور فریاد او په فغان شو

په اوجره دفوارې کښې سازوشرنګ دی
ترانو کښې د آبشارګویا زبان شو

لورپه لورې دخوښۍ سازونه موج شول
په غزل نغمو و یلو سیند روان شو

د شمال په نرۍ ساز کښې ځنار ناڅی
او قمری ورته له شوقه غزلخوان شو

ټولې ځانګې خوشحالۍ نه کړی چک چکې
هره خوا کښې دښادۍ مجلس چالان شو

خاطرې مې د لیلی مجنون په یاد شوې
له وحشی ګلانو ډک چه بیابان شو

شکوفه د ځانګې غوږ ته ګوشواره شوه
نسترن په سپین څادر کښې بیا پنهان شو

نسیم واخیسته خولګۍ بیاله غوټۍ نه
د سنبل پیکی زما غوندې پریشان شو

د بلبل سره غاړې شوه د ګل ځانګه
د مینو بیا پوره د زړه ارمان شو

ما په نظم د ګلانو امیل جوړ که
چه ګلانو ځینې ډک زما دیوان شو

د بهار او د غاټول شبنم صفت کښې
د (فنا) شعر بې ګمانه درمرجان شو

اې
پغمانه

روح پرو ر ه ستا هوا ا و ستا فضا د ه
ستا خوږه وږمه رنځونو ته دواده
وطنو الوته مدام اوسې سمسوره
دا زما د زړه ارمان او تمنا ده
پسرلی دې د کابل ثانی جنت دی
د ګلانو خزانه دې بې بهاده
په طاؤس که دې تشبیه کړم بنکلی بوټی
د بلبلو په کښې شو ر او وا ویلاده
په درو کښې د ې د سپینو زرولښتې
ستا خوږې او به ژوندون ته میسحاده
نکړې نازو تغافل چا ل وفریب هیڅ
د هر چاسره دې مینه په ربښتیا ده
اې پغمانه له ماښامه تر سحره
و هر چاته ستا د وصل شپه ورپیا ده
چه یې سیوری کښې د عیش دولت حا صل شی
ګڼو ځانګوکښی د ې جاله د هما ده
د خوبا نو پـه زړګـی کښې غـور ځنګونـه
په آسمان کښې د ې د ستوروبنه نڅاده

لکه ډك جام د شراب له نشو ډك يې
تا کښې خونړ د څوار لسمې‌شپې رڼا ده
لکه تاج يې د کابل پر سر لو پدلی
په هر گوټ کښې دې د ښکلو ناز خندا ده
ته د ښکلو زړو کښې ځای لرې پغما نه
توره خاوره دې د مینې کیمیا ده
ښاپیرې د هندوکش غېږ کښې پرته يې
چه ځلمی پېغله پر تا باندې شيدا ده
ښه مظهر ته د ښایسته جمال ښکلا يې
چه مینه ستا په حسن تما شا ده
ته دفتر د معرفت د لوی قدرت يې
هره تیزه دې شاعر ته یو دنیا ده
ستا په غېږ کښې ټول په عیش ونوش پراته دی
خو له ما سره د خوار غریب سودا ده
غېږ دې خوار غریب بڼ‌ای د پاره خلاص دی
ته دردمند يې فوارو کښې دې ژړاده
اې پغمانه ته هم‌ راشه تما شې له
چه په خونه د غریب کښې څه غوغا ده
چه دری ته دې درځم خیبر راياد شی
خدایږو بڼ بوستا ن پرما ماتم سراده
د ښایست په ننداړ تون کښې مې لیدلی
بقا نه لری دنیا آخر (فنا) ده

بن

گلالي شود گلانو په گلزار بن
ښکلي شوی دخوبانو په انوار بن

د گلانو بوټو څانگو پاڼو ونو
لری ښې ښې منظرې په هر کنار بن

د شيد وغوند ې رواني او به سپيني
د الماس او درقطرې لری آبشار بن

بيا دزړ اوسپين گلانوموج طوفان شو
هر طرف لری د سرو گلو قطار بن

ترانو او زمزمو خوږو نغمونه
بيا ډك شوی د مرغانو په چيغار بن

د خوشبو گلانو بوی چه ترسوزموشي
سلبوی له هر يوچا ځيني اختيار بن

په غاړه ورځی دڅانگوسره څانگې
چه رسېږی پېغلتوب ته د انار بن

د گلانو امېلو نه په لمن ښکښې
د خوبانو تماشوته انتظار بن

دليدوشوق ښکښې به هر گوره حيران شي
د قدرت په لاس ښايسته شود بهار بن

په جمال د طبيعت ښکښې محوه شوی
په ارمان د تماشو کړمه د چار بن

ننداروله يې هرڅوك هيله من دی
لری ځکه په زرگونو خريدار بن

د خوبانو په جفا ښکښې ځگر خون شوم
په گوگل ښکښې مې لرمه دا غدار بن

رنځېدلــی مینـــا نو ته تســـل دی
د زخمي زړګيو داغ ته لاله زار بڼ
ګل دګل له رویه رنګ اخلی ګلشن کښې
تازه کــېږی د خوبانو په دیدار بڼ
هر یو ګل به یې ضرور دزړه ټوټې وی
دګلرخ مالیار په لاس که شی تیار بڼ
چه مېلې شی دخوبانو په ګلشن کښې
روښا نېږی د مخونــو په انوار بڼ
بل به نه وی داسې خوږ محفل ژوندون کښې
چه د مینې عیش او نازجوړ شی دربار بڼ
د غوټۍ زړګی به وچوی له حسرته
په خندا که مخا مخ شی د دلدار بڼ
ای دلبرې که ته راشې تماشې له
په قدم کښې به دې لوېږی ناچار بڼ
په تعظیم به دې شمشاد څنار و لاړ شی
ستـادناز په تلو به وکړی افتخار بڼ
د ګــلانو ټولې پاڼې به شی تو یی
که د ناز په سترګوو ګوری دلدار بڼ
که څه هم لری خورارنګین ګلان ډېر
کله ستا پشان لری رنګین رخسار بڼ
توربا ڼه دې دنرګس په ګل مې وژنی
محبت را ته کــړلی دی د خار بڼ
(فنا) شوی د ښــکلا په تما شو یم
ماجار کړی ستا له مخ نه دی هزار بڼ

سترو

ر ا ښو د لی طبیعت را ته هنر د ی
چه زرغونه د راستۍ مد ا م ثمردی
د اخلاص و فا ثبات چه په ګښې نشته
جګ قامت ګله قیامت ګله محشر دی

چمن وایې

غوړولی چه مې شین بخمل څادر دی
هوارکړی مې خورانو ته بستر دی
لور په لوری لرم سور او سپین اوزیړ ګل
ز مرد لعل و مرجان ز ما زیور د ی
چه سمسور ګل وګلزاریم پسرلی ګښې
خاکساری او تواضع زما هنر دی
ښکلو م به یې نازک بدن او ښې لاس
که په غېږ کښې زما پروت ښایسته دلبر د ی
چه پایمال یم د خوبانو په قدم کښې
د خاین او ظالم سر مې تر نظر دی
باد راوړی د ښېد یا دښت پیغامونه
یو (فنا) زما د زړه په درد خبر دی

PROPERTY OF ACKU
6185

د سحر نسیم ته

بلبلانو ته ګلان واړه خندان کړه
باغ اوراغ دخوشبویی سره پوشان کړه
د غوټۍ غوز ته د مینې ترانه شه
ورنه واچله صبرخیریې ګریوان کړه

چلېد وسره تازه کړه د چمن ګل
دعیسی دم شه ژوندی مځکه بوستان کړه
د ګلانو وزمې وچ ډا ګو ته یو سه
په شبنمو یې اوبه ته یې ودان کړه
تا لید لی بهار و نه خزا نو نه
له خزانه د ښایست خبر خوبان کړه
ا ې قا صد ه د مجنو ن د قبر سر ته
په صحرا کښې دلاله څراغ روښان کړه
دلېانو تنبلا نو قلمرو کښې
د جنبش او حرکت کاروان روان کړه
ته زور خیال او فکر وبا سه سرونه
د تازه تازه فکرونو جوړ طوفان کړه
مړاوی شوی رنځېدلی روح تازه کړه
د دردمندوزړونودرداورنځ درمان کړه
غو ټۍ و سپړه د زړونو ا ې نسیمه
په الفت او محبت یې ښه خندان کړه
راېدار کړه ویښ ځلمیان خوب دغفلت نه
په تازه فکر ددوی د ماغ روښان کړه
د عبرت درسونه ورکړه له تېر ژوندنه
نوی کال شونوی ژونداو کار اعلان کړه
نا پوهانو ته د پوهې پیغا م یو سه
دوی خبر په ژونداو حال ددې جهان کړه
د خوا را نو احوال یوسه دولتمن ته
بیاایانو ته د دوی ژوندون بیا ن کړه
سترګې خلاصې کړه دښکلواوبدرنګو
په لیدلو کښې دحق بینا چشمان کړه

کــړه سمسور د اتحا د میني گــلونه
معطره د وطن بڼ ا و بوستان کــړه
گــلرخــا نــو ته غو ټــۍ دوفــا یوسه
او تر سره د (فنا) دزړه ارمان کړه

غوټۍ

نه یــوا ځې بڼ کــښې د بلبلو دلــربــا یمه
زه د خوږو شونډ و شره هم لږه آ شنا یمه
ډېر کوم نازونه په بلبل او په بورا باند ې
مسته په نشه د غو ړېدو کښې بــې پر وا یمه
پاڼې مې رنگینې اوتنکۍ دی د رخسارپشان
زه د ښایسته مخ دلوی کتاب تفسیر معنا یمه
کله چه د ښکلو غوټۍ خولې ته نژدې کېږمه
زه د خوږوشونډ و د خو لــگیو تمنا یمه
نن مې پسرلی د رنگ اوبوی دی خزانېږمه
نه هومره مغروره لکه ښکلو په ښکلا یمه
نن یمه غوټۍ صبا به گل اوبیا به مړاوې شم
زه د زمانې وفــا بقــا ته پــه ســودایمــه
لوی دفتر دیوان د اتفاق دی هره پاڼه مې
دامې معجزه ده چه په پټه خو له گویایمه
ډېر خمار نشه لــری خند ا دغو ړ ېد وزما
څــکه د خوږو رنــگینو شونډ و معما یمه
کــله د شبنــم میو ته جوړه میخا نه شمه
کله هم د سرو شونډو پیاله کله مینا یمه
ژوندمې دلگیری ځگرخونی نه ترکیب شوی دی
اوس لا د مالیارنا محرم لاس ته په سودا یمه

کله چه نظر په بد نظر شم پائې پائې شم
زه ډېره معصو مه پـاك لمنه با حیـا یمه
شین بستر د پاڼو کښې او څانګو سره غېږ په غېږ
زه پرته په غېږ کښې د مجنون لکه لیلا یمه
مخ نه مې طواف کوی نسیم تر صبا ژن پورې
ناڅې راته ستوری د سپوږمې په تماشا یمه
زړه مې د (فنا) پشان زخمی زخمی په وینو رنګ
مه غولېږئ خلکو که ظاهره په خندا یمه

اغزی

بنه خوراك یم د اوښانو په صحرا کښې
قافلې سره د ناز نعمت کاروان یم
زه ګل نه یم چه بلبل پرمامین شی
د خنجر غوندې تېره بڼو پشان یم
بېوفا حسن مې نشته چه شم مړاوی
نه پابند د پسرلی نه د خزان یم
کله کله اوبه شوی یم په وینو
بنه رنګین او تازه ګل د بیابان یم
د شهید زخم کفن ګناهم بېد یا کښې
هم د ګل بلبل دمینې ترجمان یم
زه د ګل آب وحیا ساتم په بن کښې
تېره توره مې په لاس بنه نګهبان یم
ځګر خون شم چه په لوڅو پښو چو خېږم
د پرخون لاس بنکلولو په ارمان یم
د دې خاورې سره مینه لرم زیاته
(فنا) سترګو د دښمن کښې مغیلان یم

گــــــل

مخ گلابشونه‌ېغوټې اوسره رخسارگل
ستاپه مخ کښې مې لید لې د بهارگل
چه امېل دې دگريوان پرسينه‌پروت دى
ځگر خون شو له دې غمه دانارگل
گل اندامې خپله گل بې‌مخ د ى گل دى
خنداگل زلفې سنبل د نا ز رفتا ر گل
سور اوشين ا و زېړ په شنوپاڼو ښايسته‌ټول
هره خواکښې راشنه‌شوى دى بې‌شمار گل
رنگ او بو ى يې له خو با نـونــه زړه وړى
ډ پـر خوبا ن لرى د حسن خريـد ا ر گـل
دا دگــل پــه حــق کښې لوى ستم جـفا ده
چــه لــه ځــا نـگو ځيـنـې وشکوى‌مه اليارگل
چــه د رنــگ اوبــوى وفــا بقــايــې نشته
ځــگــه نــلــرى خزان کــښې ا عــتبارگل
چه په سم‌وغر ودښت‌کښې غاټـول موج شو
د مـيـن د زړه د ا غونه شول گــلزارگل
د چشمانو په بادام‌کښې نرگس شين دى
د ا عجب چه ما ليد لى د ى بيما رگل
تبسم ســره چــه شونــډې وغوړېزى
سوزوى مى د ســکروټو په انـگارگل
د(فــنــا) د پــاره ستــا حسن بهار دى
له رخسارنه‌به دې‌جارکړمه هزارگل

د پسرلی گل

چه غوټۍ وم له نسیمه شرمیدمه
په شنو پاڼو کښی بلبل نه پټیدمه
د نسیم په تخنولو په خند ا شوم
د بلبل خوږو نغمو سره آشنا شوم
چه پیاله راته له میوڅ ک شبنم کړو
نو بلبل مې لېوني دعشق په غم کړو
چه سحر نسیم خولګۍ اخلی له مانه
شنبم و الوزی هوا ته لــه حیا نه
په نشه د پیغلتوب چه و غوړیز م
نو بلبل سـره په مینه نه مړیـزم
پناه غواړم له ناپاکو ستر گو خارنه
لکه وخیږی چه تور خط له رخسارنه
غوړیدل مې د بلبلو ترا نې د ی
په کتاب کښې مې د مینې افسانې دی
ټول مرغان زما دپاره نغمې وایی
د خوښی غــزل دزړه ترانې وایی
زمار نګ بنایسته مخونو سره سیال دی
په ښه رنګ دزړونو وړل زما کمال دی
له وږمې نه مې ډیر ښه عطر سازیږی
په عطر ونو مې خوبان واړه نازیږی
په خبره کښې مې دښه حسن رازونه
زما زده ده له خوبانو ډیر نازونه

زما بوی زما سیرت دی‌ښه خوشبوی یم
زمارنګ زماصورت دی ښه خوشروی یم
غوږ بدل ز ما سحر کښي خند بدل دی
لوږ معراج مې په‌وښتانو کښي ټومبل دی
د ښایسته نجونو او پیغلو د سر تاج یم
نه سینګار ته لکه ښکلو ز ه محتاج یم
دماغونوکښي‌مې بوی‌نشه پیدا کړی
ډیرخوبان‌مې دښایسته‌رنګ‌تماشا کړی
کله کله مې له نازه په‌ګریوان ږدی
اوله‌خیاله‌کله‌زلفوکښي‌خوبان ږ دی
کله پاڼې پاڼې شم د چالمن کښي
کله شمه دپښو لاندې په‌چمن کښي
کله‌واخلمه خولګۍ له‌سرو لبانو
کله واخلمه بلاد تور چشمانو
کله ظلم ماله بوټي نه جدا کړی
په‌بازارکښي مې‌پیسو باندې سوداکړی
لکه ښکلې ښکلې پیغلې چه خرڅېږم
زه انسان‌نه یم له‌ننګه مړاوی کېږم
چه بلبل سره‌په‌مینه کښي رسوا شم
په‌خزان کښي پاڼې‌پاڼې له‌حیا شم
دبلبل سره مې ځکه وفا نشته
(فنا) کېږم په‌ښایست کښي بقا نشته

د بلبل نغمه

په‌عالــم کښې د گل میڼې کړم مشهوره
په‌مرغانو کښې له مانه رسوا نشته
د گــلانو له ښایست نه مې عبرت شو
چه په حسن او جمال کښې وفا نشته
په صورت یې‌مه‌غولېږه خــزانېږی
گلالی مخکښې چه آب وحیانشته
په ښه‌بوی عطر او رنگ و نه‌غولېږې
لباسی خلکو کښې صدق و صفانشته
پروانه‌د گل‌طواف کړی شربت‌اخلی
زمانه کښې بې مطلبه آشنا نشته
د شبنم غـوټې له رازه‌عبرت‌واخله
چـه دنیا کښې بې ژړا نه خندانشته
اې(فــنا) شاعره‌دا زما نغمه‌ده
زه‌تــل وایم چه‌دنیا کښې بقا نشته

دفواري ساز

ټیټ و پاس هسك و ږور به وی.هر کله
څو دامځکه دا آسمان او داگردون دی
د عــروج سره‌هــر گوره تــنــزل شته
که‌آسمان ته‌هم ځوك‌خېژی سرنگون‌دی

چه هر څومره ډېر چګېږي پورته کېږي
دلوېدلو درد يې هو مره ډېر افزون دی
مدوجزر کښې مې ساز د زير اوبم شته
بې ژړا نه خندا نشته دا قانون دی
په دې مرګ اوژوند پروا مه کړه شاعره
چه (فنا) نه وروسته خامخا ژوندون دی

بـــــاد

د بزګر غنم به بېل کـړم له وښو نـه
دکــو څــو خاورې به پورته کړم هواته
زمـاساز کښې ځا نګې پاڼې ونې ناڅـي
دا نـغـمه به غـزومـه بېنوا تـه
بې پروا يم حقيقت نه نه تېـرېږم
د مه ېو ما جـرا واړمه بيـا نـه
ما ليدلي ډېر عيشو نه بښې چړچې دی
د خا نا تـو ا فسا نـې وايـم ګـد ا ته
د خو ا را نو پيغا مـو نه را سـره دی
ر سـوم يـې د بـډای عشـرت سراتـه
يم ا ستاځی د يتيم کو نډې له خوا نه
د ژړا ا حوا ل به و وا يم خند ا ته
د مـخو نـو حـجا بونـه نقا بونه
زه به يو سمه د ا ټول بـلې دنـيا تـه
دخوبـانو په ګـا کـل به کوم لوبـې
زه به لو ځ کړ مه مخونـه تـما شاتـه
دا چه ډېر لړم تلوا ر او زر تېرېږم
د (فـنـا) دشعرپيغام و ړ مه بـقا تـه

د توتی سندري

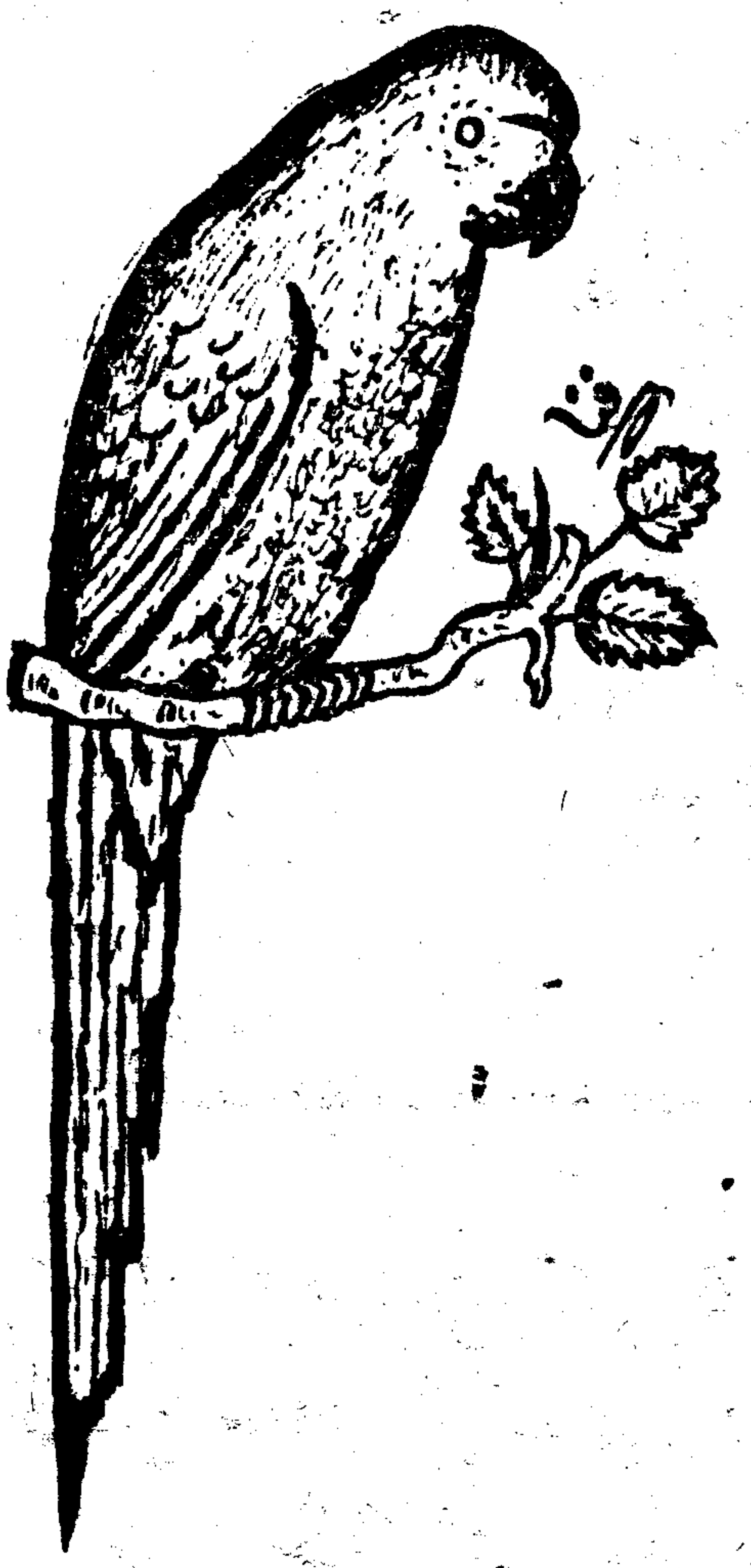

بند یم قفس کښې انسانا نو سره
له آزادۍ نه زړه ناکام دی زما
داستعمار زندان به‌کله‌شي ورا ن
د خپلواکۍ نعمت مرام دی زما
بڼ اوچمن می تل مدام یاد یږی
زرغونی سروې ته‌سلام‌دی‌زما
چه په قیمت د آزادۍ نه یی پوه
تاته دا خوږغزل‌حرام دی‌زما

د تربیې منطق ناطق کړمه ره
خوږ و نغمو سره کلام دی‌زما
چه بی‌تعلیم‌اوجاهل پاتې نشیء
داشور فریاد سحر ما بنام دی‌زما
زه په تعلیم کوم خوږی‌خبرې
بی سوادانو ته پیغام دی زما
چه نصیحت کوم ناپوه ته (فنا)
سخنوری کښې لوړ مقام دی زما

څانګه

دښکلانښایست دپاره ښه خدمت کړی ☆ ګلالی ګلان زما ګلزار د پاره
پاڼه، ګل، لرګی میوه مې ګټوره ☆ شکوفه زما د بڼ سینګار د پاره
داغزی نښتر مې لاس کښې دی خوشکر
قدرت نلرم پرچا ګذار د پاره
که توتې توتې په تبر شمه خیر دی ✿ چه جوړ یږمه جګدار غدار دپاره
چه و چیږمه پږمی کښې خدمت کړم ✿ دغریب د نغری انګار دپاره

دفطرت دتعاون اومرستې لاس یم
دمېو ؤ نعمت‌ارم دخو ار د پاره
اې (فنا) ته هم‌په رازدځانګې پوه‌شه
پورته نکړې لاس‌دچاآزا ر د پا ره

دحباب‌خندا

پیدا شوی د څپو له انقلاب یم
په‌نړۍ کښې دژوندون په‌هیڅ حساب یم
حوصله‌مې ډېره تنګه ده ژوندون کښی
زه‌طافت دڅپل سانلرم سیماب یم
ما توی زما ښیښه د ځا ځکو تیزه
دنېستی‌په‌پیمانه کښې زوړ شراب یم
بې‌له مرګه مې خلا صون‌او چاره نشته
د ژوندون بېړۍ ګیر شوی په‌ګرداب‌یم
اې زاهده زه هم تل مدام‌ثنا کړم
د عدم د خانقا منبر محراب یم
دایوه خند ا زما د ژوند تعبیر دی
د دنیا وفا پایښت ته‌خوږ خواب‌یم
بې آبی می په ژوندون کښې‌نه خوښېږی
نو دمرګ تلا ش می‌ډېر دی چه‌بېتاب یم
زړه مې، چوی چه دمظلوم ژوندون را یادشی
دظالم دکور پشا ن خراب خراب یم
ما نه واخلیء د بقاعبرت‌درسونه
دژوندون دفلسفې‌بنه لوی‌کتاب یم
ای (فنا) زماخبرې معمادی
که دی‌نه یم پېژ ندلی‌زه‌حباب یم

شـــنـــه

پـــا نـــهٔ

معرفی د لوی ښتن قدرت د پاره
یمه ژبه د ثنا صفت د پا ره
غوړومه شین څادرخپل په اخلاص زه
د ښا یسته و نو ښکلا زینت د پا ره
چه و چیږمه د اور د وزخ ته ځمه
اوس چه‌شنه یمه بوستان جنت دپاره
دڅادرلاندې‌مې‌سوړسیوری مدام وی
مسافر ته څو شیبو راحت‌د پاره
پسرلی کښې مې معلومه وظیفه ده
زه ر اغلی یم دکار خد مت د پاره
په لمن کښې، ښې،خوږې میو ې لرمه
انسانا نو ته لذ ت نعمت د پاره
سمسور تیامی نتیجه د اتفاق ده
لوی کتاب یم دولس وحدت دپاره
پرده پوش یم د ګلانو په چمن کښې
دحیا ، شرف، ناموس عفت د پاره
رانه جوړه زیړه‌پاڼه شی خزان کښې
د دنیا دژو ند (فنا) عبرت دپاره

★ ★ ★

د سيند د ځپو نغمې

زه وړو قطرو ځيني پيدا يمه ✽ هم د اتحاد الفت معنا يمه
ځاځکو ته مې مه ګورئ په کم نظر ✽ وېره وکړئ مانه اوس دريا يمه
کله طوفاني انقلابي شمه ✽ وخت د سېلاو نو کښې بلا يمه
خپل هدف ته درومم عزم ټينګ لرم ✽ شپه او ورځ په چيغو واويلا يمه
لنډ مزل مې نه دی ځم بحر و نو ته ✽ زه د عظمت لو يه د نيا يمه
ساز لرم سرود لرم نغمې لرم ✽ ژبه د فطرت يمه ګويا يمه
داچه ولې ما نه ګټه نه اخلئ ✽ زړه مې ډک له غمه په ژړا يمه
ځکه د بښت بېديا زرغونولای شم ✽ بنه نعمت دلوی ښتن وړيا يمه
سور زرغون شي بڼ او ګلستان په ما ✽ د ر د دبيا بان ته بنه د وا يمه
زه مستې جذبې د سمسورتيا لرم ✽ رنځ د ښارو ځکو ته شفا يمه
ژوند ببنې ذېرو حوته قطرې زما ✽ هم د وچ ډاګو نو مسيحا يمه
زړه کښې مې دميني در ګوهر لرم ✽ وچو تورو خاورو ته کيميا يمه
درس د ټيټ و پاس دی مدوجزر مې ✽ ساز د زيرو بم کښې په نڅا يمه
کار مې پرمختګ دی بېرته نکر ځم ✽ لو يه مد ر سه دارتقا يمه
وايمه سند رې د (فنا) د شعر ✽ ژوند د سا کښا نو ته بقا يمه

زيړی ګلونه

معجزې ته خپل حيران يم ★ پسرلی کښې زه خزان يم
زه د شمعې د سرتاج يم ★ پتنګانو ته معراج يم
کاپر ګل يم درپه در زه ★ پرستش کړمه د لمر زه
د ر نځور د درد شاهد يم ★ د مين د ر نګ قاصد يم
بنه روښنا نه مې رڼا ده ★ که دچاستر ګه بينا ده
د ښهر شم د ګلوباغ يم ★ د غريب د کور څراغ يم
زه په تور و شپو چمن کښې ★ يمه بله ډيوه بڼ کښې
د (فنا) د شعر لمبه يم ★ زه د سر و زرو ټوټه يم

خوز انار

زه خپله پیاله کښي خوږ شربت لرم
ډك او زخمي زړه له محبت لرم
څوك نه دی خبر دزړه په حال زما
سور په وينو ښه رنګين سيرت لرم
نوم چه مې اېستلی په مېو ؤ کښي دی
زه د سر و د انو ښه جمعيت لرم
زه دانې دانې ګلګو نو او ښکو کړم
ځکه نو داغي داغي فطرت لرم
ډك چه مې زړګی د ی له غمونو نه
زه دډکو زړ و نو مصيبت لرم
پوښ کښې مې ځان ښه په آب ساتلی دی
زه له زما نې ځينې عبرت لرم
ځان مې پټ ساتلی په پر دو کښي دی
نه يمه بې شرمه ځان له پت لرم
ظلم په مظلوم زخمي ځګر کړ مه
زه بې رحمو زړونه شکايت لرم
پوه شه اې (فنا) زما د زړه په راز
راز مې خپل ساتلی خوږ طينت لرم

منې ته

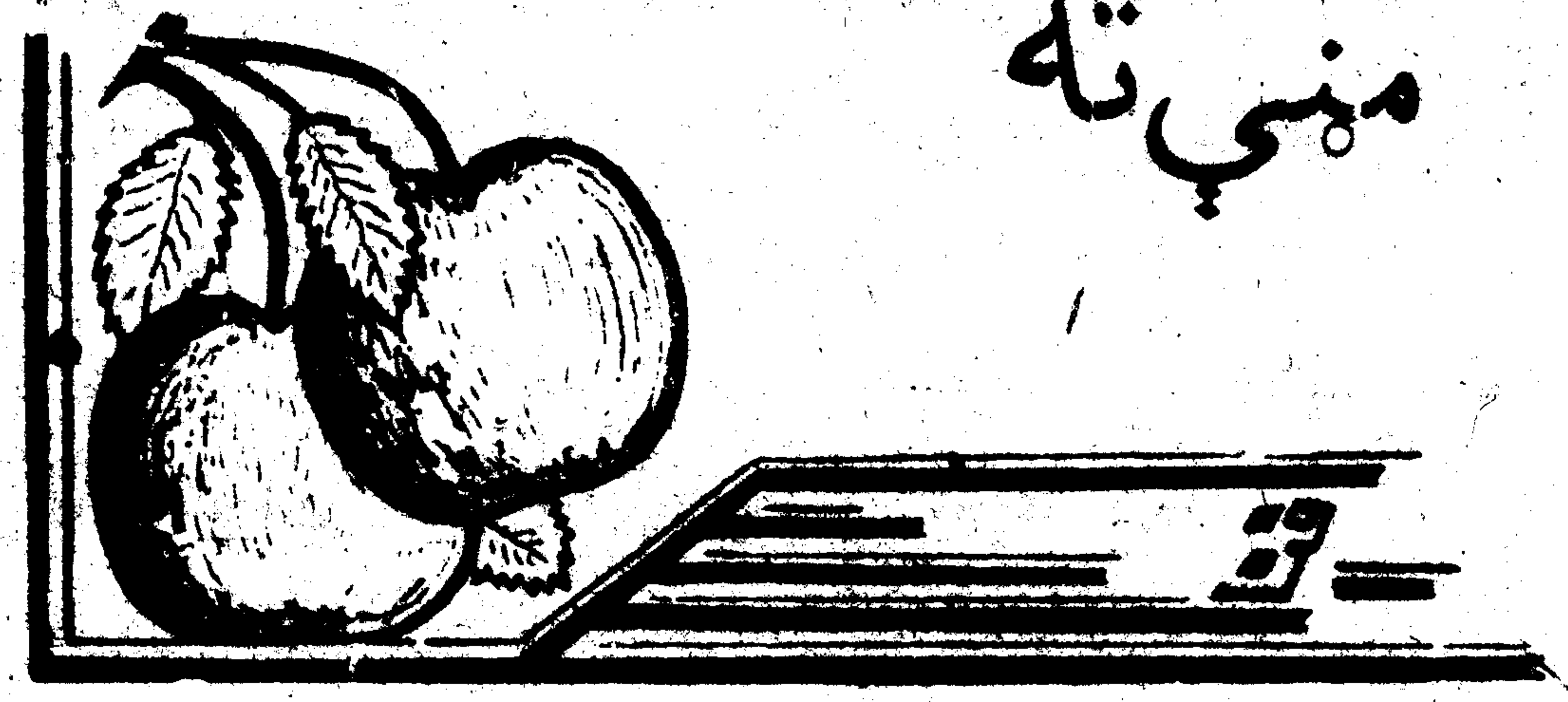

نن مې بیا دخولې او به خوږې خوږې شی
چه په زړه داستا شیرین خوندای منې شی
جوړ وی جشنو نه بې کبنې شکوفه ستا
هم منظوره خاص وعام ته ده میوه ستا
خوږ رنګین او درد لمند زړه لرې شفایې
چه د زړو نو تقویه ته بنه دوایې
د ورنګې ستا لری د پرې معنی ګانې
د شاعر په یاد وې ماجرا ګانــی
د شاعر دزړه پشان ګلګون پر خون یې
درنځور شاعر پشان زیړ وزبون یې
په ظاهر که یې دور تګه زړه دې سپین دی
بنه دی پېژ نــم باطن دې ډېر شیرین دی
ستا په رنګ کښې د خو بنې او غم تفسیر شته
ستا په غېږ کښې دعاشق معشوق تصویر شته
کم خو نې له لاسه زیړ دی نیم بدن ستا
دمظلوم په و ینو سور ښکاری کفن ستا
زیړه خوا دې د یتیم مخ بېو زلی
ګلالی مخ دې رخسا ر د ناز ولی
بد ایانو نه ریات ښکاری را ته ننګ ستا
چه غافل له دی خوار انو نه زیړ رنګ ستا

کم دې نشی دا ښکلا او خو شبویی ستا
تل مدام دې وی مېو ؤکښی سرخ رویی ستا
شرق و غرب یاورځ اوشپه تیاره رڼا ستا
د شاعر نظر کښی لمر، سپوږ مۍ دنیا ستا
که خوا رانو ته په لاس شی مُربا ستا
په زړه پورې خریدار به وی (فنا) ستا

سپین زر

د ښبی گله رښتیا چه ته سپین زر یی
چه دتوروخاورو سپین ښکلی ثمر یی
زړه دې چوی ځکه له ډېره بی صبری نه
زمونږ مړی کفن نه درلود خبر یې
د خوارانو بڼا یا نو پرده پوښ یی
د پاکی مظهر یې ځکه تاج په سر یې

پاك لمنه یی ظاهر باطن د ې سپین دی
چه د ستر پاك لمن او سپین څادر یی
چه لباس شی درنه جوړ دراز همرازشی
بیاد سپینو اندامو نوخوږ همسریی
دسپین زېری خواردتن سپینه خامتایی
دسپین سروسر کښی سپین ښکلی څادر یی

چه د ژمی سړوشپو کښی واورې اوری
د خوار انو بپوزلوتود بستر یی
خو افسوس چه زمونږ له لاسه ځې ارزا نه
چه وطن ته بېر ته راشی نوسره زر یی
زمونږ د مړی او ناموس کفن ټیکر یی
د(فنا) دستر گو تور او دزړه سر یې

کیمیا بوټی

یو سپین زیری بوډا ډېر ضعیف نا توان و
د طمع سره ژوندون ورته ډېر گران و
د اغزی د بنت و بیدیا سره یې کار و
تل مدام به د سپین زیری دا روزگار و
اصطلاح سره بوډا با به خار کش و
غیرتی و با همت او زحمت کش و
لور او پری یې را واخیست لاړ بېدیاته
یوه ورځ بوټو اغز و پسی صحرا ته
په بېدیا کښی بنه گرمی وه سره غرمه وه
کاڼی بوټی خاوره مځکه بنه تو ده وه
ځوځ اغزی بوټی یې ور پېل بېدیا نه
یو لوی پېټی یې را جوړ که شا و خوانه
له ډېر کار او گرځېد لو نه ستومان شو
د ځوانۍ قوت او عمر په ارمان شو
د پېټی سیوری ته کښینا سته ستومانه
پیاز سکړک یې نوش جان که بنه پړیمانه
د اغز و پېټی په شار هی شو بنار ته
مازیگر سترې ستومان راغی بازار ته
په پیسو یې اغزی خرڅ کړه یو دوکان کښی
بریالی شو د همت په امتحان کښی
دې بوډا ته هر اغزی شو کیمیا بوټی
د همت په برکت د طلا بوټی
د (فنا) نظر کښی کار زحمت طلا ده
هر اغزی و۲۰ بنه او بوټی کیمیا ده

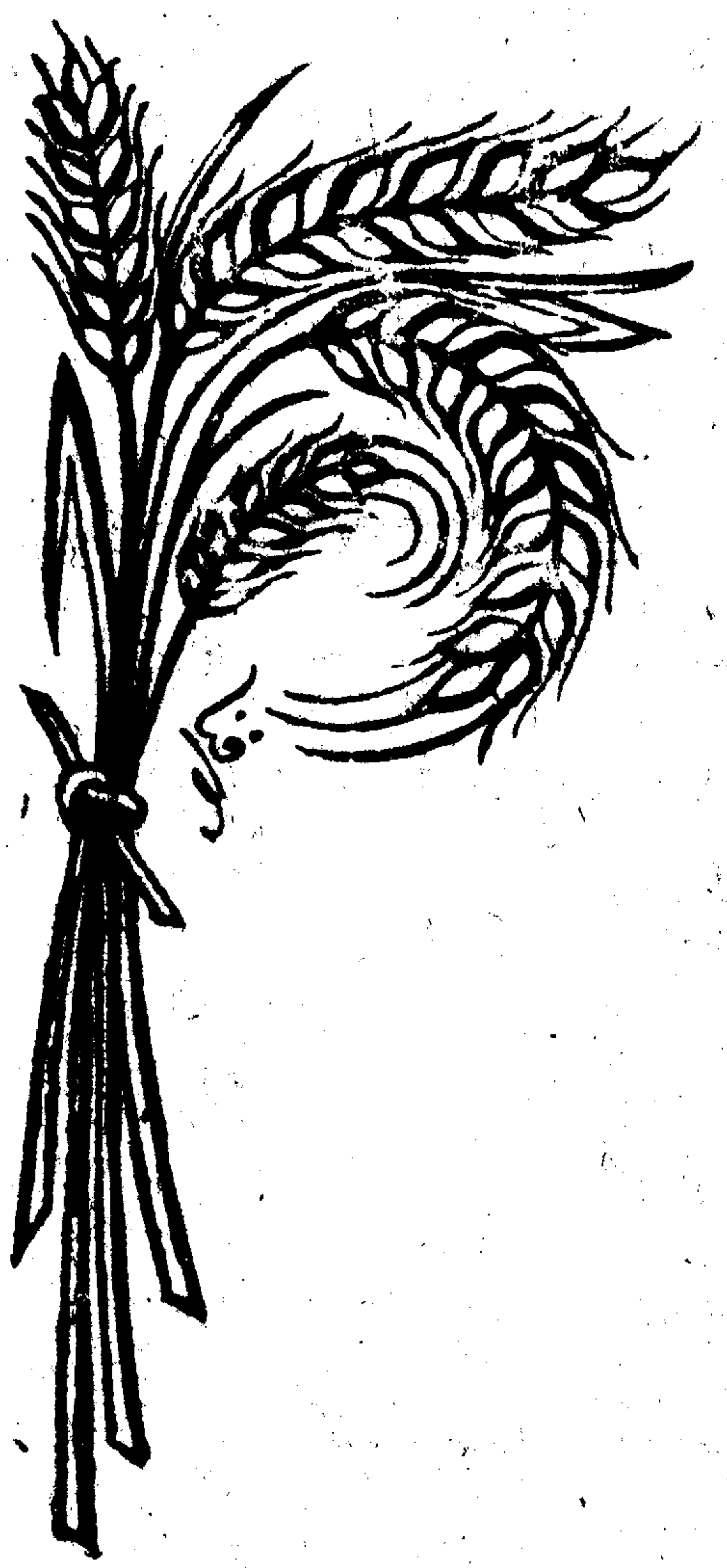

دغنمووزی

د جنت د ښکلي ونې خوږ ثمر وم
د دنیا له شرو شوره بې خبر وم
د شیطان په شر اخته بشر آدم شو
چه دادومره سرگردان په ماعالم شو
د دانو د معما مې دا تعبیر دی
چه انسان د نفس په لومه کښې اسیر دی
کرل شوی زه په لاس د یوبزگر یم
زه د گرانې خاورې پاك او گران ثمر یم
په سختۍ خوارۍ تو دوخه کښې د لمر بیا
رېبل شوی یم په لوړد خوار لوگر بیا
د غذا په نامه هر وخت مکرم یم
دسترخوان دخوار بډای کښې محترم یم
بیاد فخر تاج په سر کښې د امیر شوم
په بې طمعه او پاك لاس د یوفقیر شوم
سلطنت کښې ښکلې تاج زه دباچا یم
په غربت کښې زه روزی د خوار گدا یم
زه هم خاور نه پیدا یم چه ممتاز شوم
د شاهانو د سرتاج او سرفراز شوم
چه منظور د ټول جهان شومه خاکسار یم
دانسان خدمت کو مه چه تاجدار یم
بې نشان به (فنا) در کړی نشانو نه
که بشر دپاره و کړې خدمتو نه

✲ ✲ ✲

د مچمچې ناره

د هر نېش د پاره ځان له خاصیت دی
نوش زما په نېش کښې اینبی طبیعت دی
د موذی رسېږی زیان د خیر خواه ګټه
د لړم چیچل زما شیرین فطرت دی
سود و زیان د ی د نیت پو رې تړلی
نیک او بد دې د عمل دوزخ جنت دی
حدای که څه هم دی د تولو خونظر یې
په مسلم رحمت کافر باندې نفرت دی
د باران څاڅکی په هر ځای کښې یوشان وی
د لړم په نېش کښې زهر زما شربت دی
د هر طعم په طمع مه او سه چه خوږوی
تریخ او تریو می خوش یې خونده هم لذتدی
نفس مې پاك دی له مرداروچه ګبین ګرم
ما د ګل په عطر و کړی قناعت دی
په اخلاص مونږ وفادار د خوږ نظام یو
خپل باچا سره مو مینه محبت دی
که خپل حق او نیك مرغی غواړې تلاش کړه
د زحمت غیږ کښې آرام کړ ی راحت دی
اتفاق نه مو ګبین د ی پیدا شوی
که هوښیار یې تا ته لوی درس د عبرت دی
دژوندون معجون له غم خوږښې ترکیب شو
ځکه تریخ دی مرګ که څه هم حقیقت دی
چه ترخې خوږې خبرې تل مدام کړی
پښتنو ته د ا (فنا) هم غنیمت دی

چینه

داخلاص او صفا جام کښې خوږ شربت یم
زه په‌دښت‌بېد یااوغرو کښې لوی نعمت یم
ډ یرمې خو ښ دی د منګیو قطارونه
محوه کړ ی یم د پیغلو سنګا رونه
له رڼو خوږو او بو ځینی ډك جام یم
د خوبانو ښه همراز سحر ما ښام یم
شاوخوا کښې مې، د ښوپیغلو نخاوی
د خوږو خوږ و نغمو خوږه غوغا وی
پیغلی ګوری مخ‌زما په‌هنداره کښې
زه ګومه تما شی دې ننداره کښې
چه په سرو شو نډ ولا سو مقا بله شم
بیا نو ډکه دشرابو سره پیاله‌شم
زه‌د دوی د غیږ تصویر په‌غیږ کښې اخلم
د کږو زلفو ځنځیر په‌غیږ کښې اخلم
ښکلوم زه تل رنګین رنګین لاسونه
لندوم ښایسته مخو نه لباسونه
عاشقانو ته ښه ځا ی د انتظار یم
مینانو تو محل د پاك دیداریم
اوریدلی مې رازونه نیازونه
مالیدلی یارانې او ډیر نازونه
غاړه کیږی زما غاړه کښې یاران تل
مرورا او پخلا کیږی مینان تل
ډکو ی چه په نخرو نخرومنګی خپل
زما خوله‌اوبه ا وبه شی خوږم زړګی خپل
مانه لاړه شی پرمایې پروانشته
ای (فنا) په زما نه کښې وفا نشته

منگی

چه له چینی نه ډکوی په نخر و یا ر منگی
نو ځای لری که چېری وکړي افتخار منگی
ته چه له نا زه د مین په مرگ پروا نلري
څنگه دي اېښی په تند ی باند ې دا خوار منگی
شوم د غمونو سره غېږ په غېږ له د ېره غمه
نن چه مې و لید ه په غېږ کښې د دلدا ر منگی
اې عزیزا نو که زه مړ شوم زما په قبر کښېږ د یء
یو ه ټوټه د لحد نښه په یادگار منگی
خود به یې پېغلې په تخرگ یا په تندی گرځوی
د تواضع په اور چه و سوزېد ځکه خاکسا ر منگی
ا و ښکې یې تو یې شو ې د پېغلې د سینې له پاسه
لږ معلومېږی محبت کښې گرفتار منگی
دې نه خبرؤ چه خو بان بی په تند ی گرځو ی
نو ځا ن ستی که د سکر و ټوټو په ا نگا ر منگی
د سپینو لېچو په غاړه کښې د پر عیشونه کوې
د زړه منگی دې راته ما ت که پر دې کار منگی
زه د یوې تراخې خبرې په ا ر مان پاتې یم
ته ښکلو ې سرې خوږې شو نډ ې وار په وار منگی
پېغلې مدام څکی په سر و شونډو ستا له خولې نه او به
نو د شرا بو پیما نې د ې تا نه جا ر منگی

زه دپستو نریو ملاؤ ډیر هوس لرمه
کاشکې زر خاوری‌شم چه‌جوړ کړی را نه یار منگی
هر ما ز یکر دمستو پیغلو قا فله کبنی (فنا)
بخت و طالع ته گوره ځنګه شو سرد ا ر منګی

طبی نباتات

بیشکه لوی‌څښتن‌مو ډیر کریم‌دی ❖ دی حقیقی‌شافی‌اولوی‌حکیم دی
بې اوچمن کې جوړ روغتونوگوره ❖ دښت وبید یا کی درملتونوگوره
په ځینو بو ټو کښې تاثیر دشفا ❖ ځینوګلا نوکښې اکسیر دوا
جام دګلونوکښې شهدو نه پراته ❖ داغزی نیشکې‌هم زهرونه پراته
په تورو‌خاورو‌کښې کیمیا وګوره ❖ په هریو بوټی کښې د واوګوره
دطبیعت غیږ‌دې روغتون دی فنا ❖ چه‌مرګ‌علاج‌ستادژوندوندی‌فنا

چرس

د ګلو بوی مې خما رونه لری ☆ عطرمې ز هر آزا ر و نه لری
مضر یم ژوند او دصحت د پاره ☆ دښمن دننګ اوشجاعت دپاره
زه‌دخپل‌دوست سره دښمن‌یم‌مدام ☆ هریو آشنامی زرخرید‌دی غلام
زه عقل و ذ‌ہنم د جنون د پاره ☆ بربادی غواړم د ژوندون‌دپاره
مانه پرهیز وکړی مضر نبات یم ☆ دژوند دښمن‌دبدبختی‌ممات‌یم
راشه‌که غواړې‌نندارتون‌وګوره ☆ د لیونتوب دژوند افسونوګوره
زه‌په‌لوګی کښې ډیر کیفونه لرم ☆ هره غوزه کښې عالمونه لرم
چرسی‌پروازکړی‌اند‌ېښنو‌کی‌زما ☆ سپوږمی ته‌خیږی په‌نشو‌کی‌زما
ډیر و فاداره عملیان لرم زه
(فنا) لیلا یم لیونیان لرم زه

یو وزی انګوریم

یو وزی انګور یم نمونه د جمعیت یمه
ډیر خوږ اتفاق لری دانې زما ملت یمه
ډکه پیمانه زما د مینې له خوږو ځینې
ټولوته منظور د شیرینۍ په برکت یمـه
بې مـې میکده ده دشربت ډکی پیا لې پـه لاس
ډیر ښه خوږ شربت لرم ساقیء د طبیعت یمه
ډکه ده ښیښه زما خمار مستی او کیف ځینې
لویه مدرسه دکائناتو د عبرت یمه
ډوب به شي سیلاب کښې دخمار او د نشو زما
زه په مذو جزر د او بو کښې کیفیت یمه
تېرشه له خودۍ ځینې که غواړې معجزی زمـا
اوریمه اوبو کښې دمستۍ سوز حرارت یمه
کیف مې جوړوی وحشي حیوان اهلي انسان ځینې
یو څاڅکی اوبه لرم خو هومره لوی قدرت یمه
پاکندی انسان چه جوړوی له مانا پاک شراب
اصل زما پاک دی دپاک خدای ښه خوږ نعمت یمه
جوړه میخانه اوخمخانه مې دزاهد کړه
زه هم یو مخلوق دپاک څښتن یم عبـادت یمه
ښه په صدق خدمت کوی میوه مې انسانانوته
زه شیرین ثمر دکار زحمت اوزراعت یمـه

هلـــه‌په مزومزوخوندونو (فنا) کیږمه
کله‌چه‌دسرو شونډ و پیاله کښې خوږشربت‌یمه

دام او دانه

دخیـالـونـوپـسرلــي وښــه هـــوا وه
شیـن چمـن بـڼو بـوستان لویه فضاوه
په دې بڼ کښې‌ښې‌میلې‌چرچې یاران و و
ښې میوې خـوږې اوبه هر رنګ ګلان و و
یومارغه و په دې بڼ‌کښې ښه خوشحا لـه
دمـاڼـي پشان يـي ونـو کښــي وه جا لـه
بوټـي غوښــې به ددې مـارغـه خـوراکو
خـوږې‌سرې وینـې اوبــه‌دده‌دڅښـاك و
دامارغه به ګل خوړې نــورې دانـي هـم
بد لو لـي بي د خپـل بڼـو جا مـي هـم
یوزیرك صیاد راپیښ شو په دې بـڼ کښې
د مرغانو دام يې کـیښود پـه چمن کښې
له قضا نـه د ا مارغه په دام کښې ګیرشو
د صیاد سره قـفـس کښې بـیـا اسـیـر شو
د ا مارغه‌نه و خایـن او رشـوت خـوارو
دده بـڼ مـاڼـي ژوندون حـرام مـردارو
دا دانـه د خـیـا نـت رشـوت دانــه وه
دخایـن دښـکـار د پـاره بهـانــه وه
دا صـیاد نـه و قـانـون او عـدالـت و
دا قـفـس نـه و زنـدان او اسـارت و
نه دانـه وه اې (فنا) نـه دام حلقـې وې
د خا ین په د واړو پښو کښې‌زولنې و ې

بندی کوتره

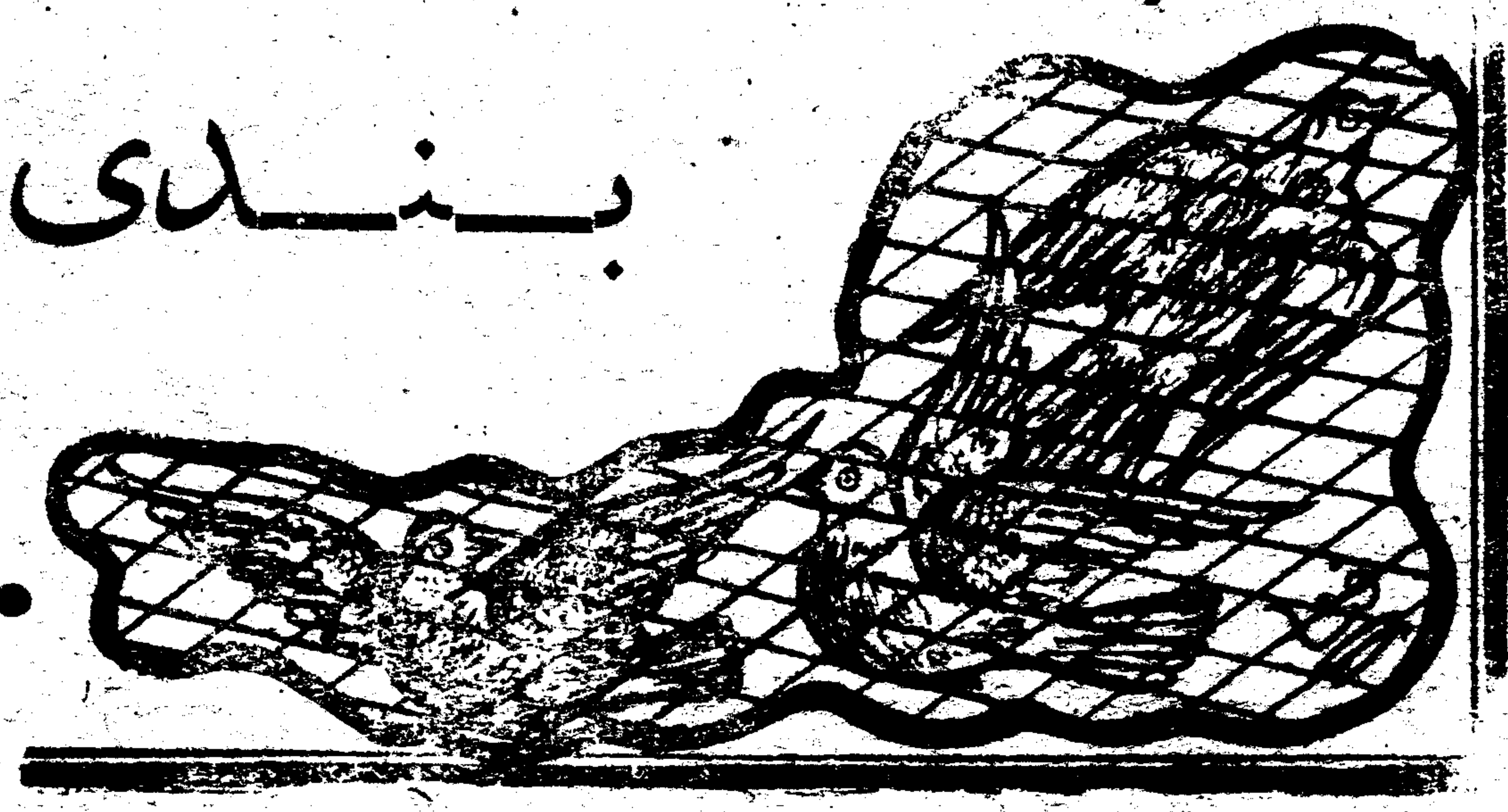

چه ستا د ښو د زنګ آواز واو رمه
د زولنو مې شر نګهار یاد یږی
ته هم بندی یې دانسان په لاس کښی
ځکه خو نخواره استعمار یاد یږی
خدایږ و کوتره ستا د حال په لیدو
په جیلخانو کښی مې احرار یادیږی
چه واورم ستا خوږ روح پروره غمبر
د محبوبې شیرین گفتار یا دېږی
چه ستا رنګینې ښکلې ښې گورم
نومې د ښکلی یار سنګار یادیږی
چه نوم دې واخلم اې نېك مرغه مارغه
د آزادۍ روغې ر و بار یادیږی
ته مې استاځی شه پیغام مې یوسه
چه د (فنا) خوا خوږی یار یادیږی

داوریا زمزمه

سپینه واوره (فنا) سپین او یاسره زروی
خوږلی طوفان سیلاب ،خطر ، ضرروی
دباران څاڅکی دخدای رحمت باله شی
څـه چه اوری خدای به کړی مقرروی

داهم يو خيال

يه مستو ميو مستـه مستي سره پيداشي
يو شين چمن ته راشي او شنه شي په خنداشي
وفا پـه و عده وکړې ز ما د زړه طبيبه
رنځور د انتـظـارتـه د درد اورنـځ دواشي
کزې دګلـو ځانـګي داستاپه احترام شي
ګلرخې ته مشغوله دګل په تماشاشي
دګل د بوټو شاته ما ځـان وی غلی کړی
نـا ځـاپــه زه پيداشم لږ شانتي وارخطـاشي
باطن کښي بنه خوشحاله ظاهر کښي لږ ملاله
په ناز او په غرور ډېر زما لوري ته راشي
ته وګوري سپوږمۍ ته زه وګورم ستا مخ ته
زه هم په تماشاشم ته هم په تماشاشي
زه هيله در ښکاره کړم ته ډېرو کړې نازونه
يو ځو شيبې جنګي شي يو ځو شيبې پخلا شي
حيران شم چه د اځنګه يو ځل شي مهربانه
ستم ځيني جلاشي وفاسره آشناشي
د ميني په دنيا کښي سلطان او ملکه شو
خمار له بې خوبۍ نـه رنـګينه لـه حيا شي
سر کښېږدې زما غېږ کښي تسليم د پاکې ميني
له سره ترقدمه يوه ټوټه و فاشي
ګل توی شي ستا په غېږ کښي له اوسي زما په غېږ کښي
زه ستا د عشق (فنا) شم او ته راته ليلا شي

مـــــــیوه

دبادام پـه خیر سوری ړونـدبـه دی
هغـو سترگـو کښې چـه شرم وحیا نشته
د کور پـه کور کښې جوړ شیرین محفل دی
خـو یاران د زمـانـې کښې و فـا نشته
د گېلاس گېلاس کښې ښه خوازه شربت شته
خـودزړو پیالـه کښې صـدق و صـغـا نشته
د فـلـك لـه لاسه شین دناك غمنا ك زړه
چـه د نـرخ بـازار کښې ولـی بقـا نشته
د سـرو شونډو پـه عناب صفر امـا تېزی
دمیـن تـنـدې تـه بـلـه دوا نـشـتـه
بهی نـلری زیـړ رنـگ ستا ای رنځوره
نـاک مڼـه د مـخ اوزنـې (فـنـا) نشته

دپښتونخوا دغرونو آواز

زیړو سرو گلانونه لمن کښې گلستان لرو
ډیرښه رنگین بڼ یونه مالیاراونه دهقان لرو
ښې ښې منظر ې شنه چمنونه اوباغونه ډیر
شاو څوا دروکښې دریابونه مست روان لرو
غټې جگې ونـې ځنگلونه بو ټـې هر رقم
گل لرو اغزی لرو غا ټول او ارغوان لرو

دوبی کښی هم‌واورې‌وی‌زمونږ په جګوځو کو کښی
ځکه پسرلی کښی مونږ هم ژمی هم خزان لرو
روح تازه کوی مدام هوا دسردرو زمونږ
پی‌غوندې ښې پاکې اوخوږې اوبه روښان لرو
هر کله وی خلاص زمونږ دمینې غیږ کیږ دیوته
هم د مستو پیغلو ښو ځلمیانو ډیر خوبان لرو
لوی لوی ګر نګونه‌مودعزم او ثبات ښې
تل چه کوی لوبې د شاهین سره زرکان لرو
ډکه له هیبت و پرې نه هره مغاره زمونږ
پام کوه غلیمه چه زمروغوندې غرشان لرو
ینو د زمانې دتغییر او تحول شاهد
زړوکښی حکایات اوروایات ګوره بې‌شان لرو
ډیرې حادثې ماجرا ګانې مولیدلی دی
ډک د زمانې د تاریخو نو لوی داستان لرو
تیزې موتر اوسه دی رنګینی د غلیم په خون
خاورو لاندې ډیر دوطن لارکښی شهیدان لرو
ډک له‌سر لوړه او افتخار ځینې تاریخ زمونږ
هرې تیزې شاته مرچلونه نما یان لرو
ننګ او غیرت روزی شامدام آب و هوا زمونږ
تاج‌یو مونږ دمځکې‌ننګیالی خلمی ځوانان لرو
درس د عظمت شان وشوکت دی جګواله زمونږ
نه یا ستو مغروره پر سر لاره د کاروان لرو
ګله به تر سره شی آرزو هوس ارمان زمونږ
زړوکښی ډک ګانونه‌دیاقوت او د مرجان لرو
داچه اوس د شعر په خوږه ژبه ستا یل شوی یو
مونږ ځکه (فنا) دردمند شاعر او ترجمان لرو

خـــاوره

توریمه په رنگ خو سره لعلونه سره گلان لرم
غیږ کښې د شیرینې او لیلا پشان خو بان لرم
یو سر کښې مې بڼ بوستان اوشنه شنه چمنونه دی
بل سر کښې مې وچ دښت وبېدیا او شاړ ډاگونه دی
ځان که دې لږ خوار کړ زه به جوړ در ته گلزار شمه
زه که دې له یاده ووتم نو بـه خار زار شمه
لاس دې کړه تنها کې ځان خولې چه زه آباد شمه
وکړم پر مختگ نړۍ کښې د پر په ښه نوم یادشمه
سر له مانه جار کړه ومې ساته له دښمن ځیغې
لاره کښې د ننگ ناموس وپر بزه مه کشتن ځینې
مـانـه پیدا شوی یـې (فنا) زه ستا جو هریمه
مـاتـه کم نظر مه کوه گنج د سیم او زریمه

تیږه

دخوبانو زړه په ما باندې تشبیه شی
لیونی قیس ته باران زما لیلاده
چه په سرو وینو گلگونه شمه هله
له گوهر اولعل نه جگه زما بهاده
دوطن په خپواکۍ کښې لرم برخه
مجاهد د پاره جوړ سنگر زماده

د خوارانو حال ته ځير شه اې بډايه
چه يې ستاپه‌دروازه کښې شور غوغاده
که نه ستامانۍ به رنګه کړمه پوه شه
چه ولاړدې دمانۍ تاداوپه‌ماده
زه په تله کښې مقياس دکم او زيات يم
حق باطل کښې عدالت زما معناده
زمرد لعل و ياقوت زمانومونه
زماغېږ کښې لاجورد او هم طلا ده
(فنا) واخله مانه‌ډېر بښه کلک درسونه
چه پوهه مې د ثبات عزم دنياده

کوچۍ

له‌حيااوشرم‌ونازه ډکه پکه
لکه ناسته چه‌وی ناوې په ډولۍ کښې
دکميس پاولۍ يې ستوری مخ سپوږمۍ وه
ځلېده اوبرېښېده توره کېږدۍ کښې
يابې‌وريځ دتورګاکل په‌مخ خوره شوه
يابه‌وه کېږدۍ رڼښانه دې سپوږمۍ کښې
بې حياوزمه به‌ورغله کېږدۍ ته
ځان بې واچاوه دناز غاړه غړۍ کښې
په زړګی کښې يې اوربل دپېغلتوب‌و
ناقراره دځوانۍ په بې صبرۍ کښې
د هوس هيله ارمان سره مشغوله
تاوېده را تاوېده به په مستۍ کښې
شوه ناځاپه د (فنا)له خيا له پټه
دکېږدۍ پرده يې‌ولوېده سېلۍ کښې

آسمانی پیغله

ته دشپی ناوې یې دې لوېی فضا کښې
را روانه یې په ناز ستورو نڅا کښې
لکه نجل په ناز غرر و او په نخرو ځی
ښه سنګینه په تکمین او په ورو ورو ځی
هسې ښکارې د شاعر دخیال نظر کښې
لکه پیغله چه سنګاره شي سره زر کښې
خوارغریب شاه‌وګدادی خریدار ستا
نه ولور دی ټاکل شوی نه رو یبار ستا
کله بدر او محاق کله هلال شي
یا د سپین مخ تورو وروځو په مثال شی
د محاق څادر نه نیم مخ را ښکاره کړې
لکه پیغله پلو لاندې ننداره کړې
د خمار او کیف نه ډکی تما شی ستا
خورې بحر وبــر فضا کښې پلو شی ستا
کیفیت د پاکی مینی ستا رڼا کښې
د ښایسته حسن جلوې دې تماشا کښې
د خوبانو په مثال کله کبدای شی
د دلبر سره می سیال کله کبدای شی
نه دې پوزه نه دې غوز نه دې شین خال شته
نه دې یارغوندې ښایسته ښکلی جمال شته

★نه‌دې‌سرې‌سترګی★خمارې نه سور★شال شته★
نه★دې نازاو★دګزو ګتو★کمال شته
خو★بیا هم د یار★تسل کړم په★د یدار ستا
د زړه★چاک ګندم★د وړانګو په★هر تارستا
نه ظالمه★ستمګره★نه خو★نکاره
له خوبانو★ځینې ډېره★و فا★د اره
د فراق شپه★کښی‌دې وړانګې★سرې لمبې★دی
★پلوشې دې‌زخمی★زړو نوته★برچې دی★
دو★صال دشپې★څراغ تر★صبحدم یی
دمینو★پاك محرم★همراز★همدم یې
اې دښه★حسن او★رمز و راز★خاوند ې
اې دکیف★الهام تاثیر★اعجاز★خاوندې
معجزه دې★رابښکاره★شق القمر★کښی
ننوتی یی★ګر بوان د★پیغمبر کښی★
★ستا له نوره★ډك د میو★پیمانه شی★
ستو★ری ستا د★مخ په شمعه★پروانه شی
ډکوې★ د خیبر★لار سپینو★شید ونه
جو ړ★وې د کیمیا★بوټی له★اغزونه
تا لید★لی دمستا★نو پیما★نی‌دی
تالید لی★د ځوانانو★جبل خانی★ دی
تا لیدلی★په سرو وینو★شهیدان★دی
★تا لید لی★مظلومان او★ظالمان دی★
کله★پټه شی★د ور ېځو په★څادر کښی
یا★غاړه شی★د ناروغ سره★بستر کښی
زېړه★ښکاره ې★د شړشم دګلو★باغ یی
د غریب★د لار د خوار★دګور و★څراغ یې
ستا څراغ★د مظلو مانو★سره مل★دی
★ستا رڼا★کښې نه رهزن★شته او نه غل دی★

اې سپوږمیه ته دسپینو زرو جا م یې
دغریب بله ډیوه تیاره ما ښا م یې
په یوه سترگه ټو ل گورې یې حق بینه
ځکه یې د ټولو زړو نو کښې شیر ینه
دمجهو لو موهو ماتو لوی جهان یې
د بشر له شره اوس لز په امان یې
شرق و غرب سره آ رزو ستا د و صال شته
ستا په سر نړۍ کښې شور او قیل و قال شته
اې سپوږمیه څوار لسمه شپه دې ستاوی
باوفا څوارلس کلنه دلربا وی
د نسیم د چلېد لو خوږ آواز و ی
په سا حل کښې داوبوخوندو رسازوی
نه جفا ژړا بیلتو ن نه انتظاروی
نه سوداغم اندېښنه وی نه ا غیار وی
پسرلی وی نیمه شپه وی او (فنا) وی
پاکه مینه کرشمې وی ناز خنداوی

او ر بشې

زه بېشکه دغلو د ا نو امیر و م
چه خوراك د هر مسکین اوهر فقیر وم
مدر سه دپند عبرت مې افسانه ده
معما د قناعت ز ما د ا نه
دانسا ن د نفس د پاره لوی غلیم وم
حیوانی شهوت دپاره لوی حکیم وم

ډیر تـوپـیر دی‌پـید اشـوی پـه جـهان‌کښې
حیـوانـی فطرت غـالـب شو پـه انسان‌کښې
زه پـښـوا و مـه خـو راك د ا نسا نــا نـو
خـوروی مې اوس انسان پـه بـو دګـا نـو
دغـوایـانـو دپښو لا نـدې یـم‌غـوبل ګښې
اوس د خروتوبره کښی‌پروت‌یم‌هرغوجل‌ګښی
زمـاشر ا ب پېری ګـا فـرپـه سیم‌وزر نـن
مسلمـا ن را تـه پـه ګـمه‌ګـړی نـظر نـن
زه‌دفـقـر خـاکـمار ی‌ه تـه کـــیمیا یـم
(فنا) ر نـځ د حـر ص و آ ز تـه بنه دوایـم

سپین ږیری مالیار

یارانې‌مې دبلبل‌او ګل‌لیدلی✲نې‌نغمې‌مې د مرغانواورېدلی
صبا یې به کرځېدم دګلو خوا کښې
لور رمبی به‌مې‌هر کـله وپه ملاکښې
له اوبونه‌مې‌اخیستی دصـفـا د ر س
لـه‌بلبل‌نـه مـې اخیستی دوفـادرس
د سپو ږ مې دشپو لذت‌مې‌نه‌هېرېږي
د خوږو مېوو نعمت مې نه هېرېږي
ما غاړه غاړه لید لی ډېرې ځا نګې
ما لیدلی د سپوږ مې زرینې و ړ ا نګی
دلمر ځرك په‌ژبه‌دا اقرارمی‌یاددی✲دشبنمو دنیستی قرارمې‌یاددی

زما لا سونو پښو کښې ډېر اغزي دي تللي
ډېر اغزي ما په اغزيو دي ا يستلي
بارانو نو ډېر ژړلي دي صحرا کښې
ما لځوځان ا غزي ربيلي دي بېديا کښې
چه ياد يږي مې د اوبچ او شاړ ډاگونه
د غاټول پشان مې زړه لړي داغونه
د خوښې سرو غمونه شته هر ځای کښې
هم خندا ځانته ژړا لري په پای کښې
د آبشار و فوارو فريا د ژړا ده
دغو تږې د خوښې ژوند يوه خندا ده
ماليدلي دي رنگين ښا يسته گلونه
د خو با نو په ا ور بل ټټر لاسو نه
مستي پېغلې گرځېدې به په هر بڼ کښې
مينا ن به غېږ په غېږ و په چمن کښې
گلو لاندې به وېدې وې نجونې ځوانې
په سينو به يې ډېرې دگلو پا ڼې
اندامونه مې ښنا رغوندې لړز يږي
د شبنم په څېر مې او ښکې را تو يږي
ضعيف شوی نور دستر گو کم مې زور دی
په څراغ د زړه کښې بل د مينې ا و ر دی
د سپين گل پشا ن مې زيړه شوله سپينه
خوځو ا نېږې زما پس ته پس تـه مينه
پسرلي کښې (فنا) شين بڼ او بوستان دی
پرما وا وره ا وری عمر مې خزان دی

د شکوفې جشن

شکوفې د طبیعت شهکار هنر یې
ته د څانګو په افق کښې سپین سحر یې
د ماښوم په څېر د ښاخ زانګو کښې زانګې
ګوشواره یې ته د ښکلې پېغلې څانګې
ستا په ګل کښې د ځوانۍ پېغلتوب نازنشته
په ښکلا کښې دې د عشق او مینې راز شته
تل په ناوې ښکلې څانګې مرمرینې
لکه خیال سره غاړه وې لېچې سپینې
یې د لښتو په سپنسې کښې مرغلرې
سپینې غاړې ستا امېل ته منتظرې
د ګلپاڼو تویېدل دې یو طوفان دی
د ګوهر او مرغلر و جوړ باران دی
لکه سپین زرلاس د څانګې نه تویېږې
د چمن د پېغلو بوټو پښو ته لوېږې
په تا جوړه بڼ کښې جشن چراغان شي
ډېر خوبان دې په ښکلا مین حیران شي
غوړوکې ته د ښکلا ستر مظهر یې
چه د پېغلې څانګې سپین ورېښمین څادر یې
رسېدلې د ښکلا په لوړ معراج یې
چه د ناوې دلاس ګل او د سرتاج یې
ته په څانګو کښې خیالی ید بیضا یې
د بهار ناوې د سپینې خولې خندا یې
یادوې ژمی واورینې څانګې ما ته
ځیروې مې د غریب د تن خامتا ته

بنه لطیفه اوپسته‌یی لکه سپین لاس
ستا لمن نه‌لیږې غواړم د ګلچین لاس
پاك لمنه یی داغ نشته ستا لمن کښې
کاشکي خښ شمه(فنا) ستا په‌کفن کښې

دارغوان مشعل

هره څانګه می د سرو ګلو مشعل دی
لکه سرې منګلی اوږه ما کښې بل دی
زه دطور دغره داوریو انعکاس یم
په نکریزو ښه‌رنګین دقدرت‌لاس یم
خو دسرو نو کانو تیغ خنجر می نشته
دهنر لاس یم اغزی ضرر می نشته
پاڼه ګل می زمرد یاقوت مرجان دی
دشاعرخیال‌ته می څانګه د جنان دی
تل دغرو دامان په ماباندې رنګین وی
خونه زما لمن نا پاکه او ننګین وی
زما لمن‌ته دګلچین نا پاك لاسونه
نرسېږي یم دغرو بانګه نجو نه
تشبیه‌نکړې زماڅانګه په‌خونین لاس
یا دظلم په سرو وینو کوم رنګین لاس
که می وپوښتې (فنا)څوك په قیامت کښې
لاس به پورته کړم ناحق خون شهادت کښې

دوریښمو چنجی

دتوت پاڼه‌می خوراك دی‌چه‌نبات‌دی ✻ دوریښمو په‌کفن کښې‌می ممات‌دی
دوریښمو په‌چنجی‌مشهورحیوان یم ✻ انسانی‌خدمت‌ته‌جاړ ز ماحیات‌دی

د شبنم مرغلرې

اې شبنمه دلاله جام کښې سیماب یې
دغوټۍ پیا له کښې عطر دگلاب یې
ستا هنداره کښې صفا نور او ځلا شته
پر خې ستا په توري شپې کښې هم رڼا شته
ته دگل په مخ خولې دشرم اوناز یې
هم دآب هم دآ بر وسپیڅلی راز یې
د شنبلي په تیره څوکه هسې ښکاری
لکه اوښکې وی بڼو باندې ولاړې
داغزی په نیش کښې جوړ دزهر افسون یې
په ساغر دگل کښې خوږ شربت میگون یې
هسې ښکارې دشنبلیو شین چمن کښې
پا ولې داره شین بخمل دپیغلې تن کښې
ته صدف یې دسپین غاښ خوله دغوټۍ کښې
یې دستور و گوشواره غوږ دسپوږمۍ کښې
تورو شپو کښې دچمن شین فرش آسمان ستا
مرغلرې او الماس ږلۍ باران ستا
په نڅا او پټ راځې دشپې چمن ته
بیا په غلا صبایي وخته ځې وطن ته
ته دشپې تورتم کښې جوړ آب حیات یې
خودورځې بیا وږمه راز دممات یې
د نسیم په وزر الوزې آسمان ته
ته په لمر مین یې ځې د عشق جهان ته
ته چه والوزې دگل مخ شي بې آبه
غوټۍ واړه بې پردې شي اې سیمابه

له پستی نه‌ځې دعلوې پاك حرم ته
محوه کېږې له و جوده ځې عدم ته
د حيات اوبه اوهم دمرګ سراب يی
دفانی ژوندون تعبير لکه حباب يی
ته رونې اوښکې دستورو دژړا يې
درسته شپه ژاړې صبا ته بيا خندايې
اې شبنمه ته دتور وشپو تورتم کښی
ژاړې او ښکې تو يوې دچا په غم کښی
ګوندې ستا به کوم يتيم کو ننه‌ياد يږی
چه‌دې او ښکې په دې شپه کښی راتو يېږی
يابه ناوې دواده شپه کښی ژړ يږی
په‌الماس ګوته‌سره زرجبری ودېږی
يې دآب ، آ برو ، حيـا او صفا ټکی
ددرد مند شاعر د زړه د ژړا ټکی
ستا دانې زما د نظم آب و تاب دی
هر يو څاڅکی دې په در ګوهر حسا ب دی
په ګلپا ڼی کښی(فنا)تـه‌زوړشرابـې
دهنر اوشعر جهان کښی‌انقلاب يی

★ ★ ★

مرګ او ژوند

طبيعت‌په‌پسرلی‌کښی ژوندی‌کېږی
بياپه‌ دوبی‌کښی پخېږ ی ځلمی کېږی
شی‌ر نځور دردمندزهير اوزېړ خزان کښی
ژمی‌مری چه‌ ډېر ناتوان‌سپين‌ږيری کېږی

دبزگرچیغه

د وطن دبنړ نیا لکی نن ماشومان دی
روزل کېږي ددې خاورې آب هوا کښی
د توبی ژړاباران دخد ای رحمت دی
خو د زهد فصل سوزی په ریا کښی
چه کرېږهغه به رېبی لوی متل دی
دحرام تخم حاصل ، حرام زنا کښی
مزرعه به می سمسوره تل مدام وی
د نیکی تخم کرم دزړو بېدیا کښی
دنیت اخلاص اوصدق احسان بزگریم
دوفا زړی شنیدم دعشق دنیا کښی
دژوندون حاصل څه نه دی بی عمله
د بقا درمن به واخلم په (فنا) کښی

خېشاوه

خېشاوه که داادب بڼ په قلم شی
نوبه هله شین زرغون د زړوحرم شی
ای ځلمیه د هیواد دبڼ ما لیا ر شه
باخبره داغزیو له آزار شه
خېشاوه کړه له محیطه خښو خارټول
چه وطن شی بڼ بوستان گل و گلزار ټول

ښایي پرې شي د خو درو بـو ټو سر ونـه
چـه یی ګټـی ځینی ډ پـر وی ضـررو نه
دنهضـت بن و بوستان ښه پاك صفا کـړه
خطر ناك اومضر بوټـی ټو ل امـحا کـړه
ته کړه پـاکـه د هیـواد دپیشرفـت لاره
د ظـالـم او د خا یـن لـه خس و خاره
په بر چـه کـه خیشـاوه د ظلـم بنې شی
(فنا) هلته به سمسو ر بـاغ د و طن شـی

تمباکو څه وایي

زما پا ڼـه د چلـم د خـو لـي تـاج دی
پـه لمبو کښی سوزیدل زمـا معـراج دی
پـه مـنلـي د یـارا نو انـجمن کـښی
لـرم ډیـر خرید ا ران پـه هر وطن کښی
د لـو ګیو پـه حلقو کښی می بندیان شته
زولنـو کښی می پابند ډ ير عـملیا ن شته
کـه څـه هـم مضر د ښمن زه د روغتیا یم
د دوکـتور طبیب حکیم د رنـځ دوا یم
زه د ښمن یـم دهـغه چـه زمـا مل شي
کـوچنیان زمـا عمـل کښي بد عمل شـی
لـه سـرو شونډ وخو لګـی اخلـم چه سیګار یم
پاکـی خو لی مـردار وم کـه زه نصوار یم
کـه څه هـم زمـا لوګی نا پاك حر ام دی
خـوعـا قـل آزاد انسان زمـا غـلام دی
بـد لـوم زر پـه ایرو دامـی کمـا ل دی
سـوزوم پیسی دخـلکـو دامـی چـال دی
لـوبی کـړم پـه هـوش او فکر د انسان زه
دبـشر تمیز (فـنـا) کـړمـه حیـران زه

غاټول

د صحرا دو چوشونه وترجمان یم
غم شریك د لعل یاقوت او د مرجان یم
د ښتو نو تما شا کړم ځګر خونه
د وطن غم په سر و وینو کړم ګلګونه
زه له باغ او له باغوانه بې نیازیم
د خونخوارو در نګینو پنجو رازیم
په ښایسته مخ بد نظر په زړه زخمي کړم
داغ په زړه دو چه داګونو بې آبیکړم
زه د سرو ستر ګو داو ښکو پیاله یم
په سرو وینو لیکل شوې مقاله یم
تور وخاورو ته به ور کړمه سره وینه
په هوس د سر سبزۍ په دېره مینه
د لیلی د ښکلی مخ سره همراز یم
د مجنون داغی لړمون سره دمساز یم
خال په ښکلی مخ داغی کړم په ځګر زه
د مین د زړه له حاله یم خبر زه
د شهید د قبر سر ته بل څراغ یم
د مزار په شاو خوا یې رنګین باغ یم
د زړه داغ مې د رنګین زخم تعبیر دی
زما سور رنګ د شهید د روح تفسیر دی

نا روا خولگی له سرو شونډو گلگون کړم
تو یول دبېگناه خون ځگرخون کړم
د(فنا) دزړه د زخم لوی شاهد یم
درد مندانو ته دده درنځ قاصد یم

قفس

بېگناه ته پاك محل جنت نشان یم
گنهګارو ته دوزخ په دې جهان یم
که مظلوم او بېگناه په ما کښې بند شي
نود دوی د او سېلو آتش فشان یم
د قاتل زاني رهزن او غل د پاره
زه دقید او اسارت نوی جهان یم
یو تور تم یم د الزام په قلمرو کښې
دخاین ژوندی جسد ته گورستان یم
لرم شرنګ دزولنو ځنځیر هر گوټ کښې
دخونخوار ظالم دپاره ښه مکان یم
سلطنت یم د یوسف غونډې صادق ته
دخلیل پشان خلیل ته گلستان یم
په تفسیر دمعمامې(فنا) پوه شه
پېژند نه کړمې غواړې زه زندان یم

★★★

زرکې ته

تا ته چه گورمه بهار یاد ېږی
د پښتونخوا مځکه کوهسار یا دېږی
کله چه گورم د زرکانو ډلې
د مهر یانو سره ښکار یا دېږی
چه ستا د ناز او نخرو تگ ته گورم
هله د یار د ناز رفتار یا دېږی
کله چه ستا ښکلی څېره و ینمه
نو د محبوبې تش دیدار یا دېږی
چه ستا نغمې مې غوږ ته ور سېږی
خوږی خبرې د رو یبار یا دېږی
چه په قفس کښې ستا سندرې و اورم
د گنهگار و استغفار یا دېږی
ته چه خوږې مستې بد لې وایې
نو مې (فنا) شیرین گفتار یا دېږی

گلچین شاعر

د جمال شا ✲ عریم ✲ ځم د خیال چمن ته
✲ ✲ ننوزم بیا د حسن او غېږ گلشن ته
ټو ✲ لومه د ✲ ښکلا ښایسته گلان زه
✲ ✲ ✲ جو ړوم ځانته د گل نوی جهان زه
✲ دپستي ✲ سیني باغچه کښی گل گلزار دی
✲ د نجلی په غېږ کښی موج گل د انار دی
په ✲ رنگینو لباسو نو آراسته ده
✲ د وصال شپه کښی د گلو گلدسته ده
نرۍ ملا ✲ یی گلدسته د سپینو گلو
✲ د ✲ سرو گلو گلدسته یې په منگلو
دا پرسر با ندي ✲ هم ایښی دگل تاج ✲ دی
د ✲ دې وصل د ارمان آرزو معراج دی
زې دستر گو په نرگس ✲ کښی شراب څمگه
گلا لی ✲ مخ نی عرق د گلاب څکمه
دسروشونډوله گلزار یې ✲ غوټۍ اخلم ✲
دې غوټۍ نه ✲ ښه شیرینه خو لگۍ ✲ اخلم
چه د ناز د نازبو په بوی ✲ مستېږم ✲
بیاد عطر وبوی جهان ✲ کښی محوه ✲ کېږم
زه (فنا) شاعر یم عشق زما گلشن ✲ دی ✲
زه بلبل یم د گل ✲ پاڼه مې کفن دی

خزان

جسم اوروح ماده معنی یو ځای حیوان شو
عقل او نطق ور سره یو ځای شو انسان شو
دځوانۍ او پېغلتوب ژوندون بهار و
چه دمرگ چپاو پرې راغی بیا خزان شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

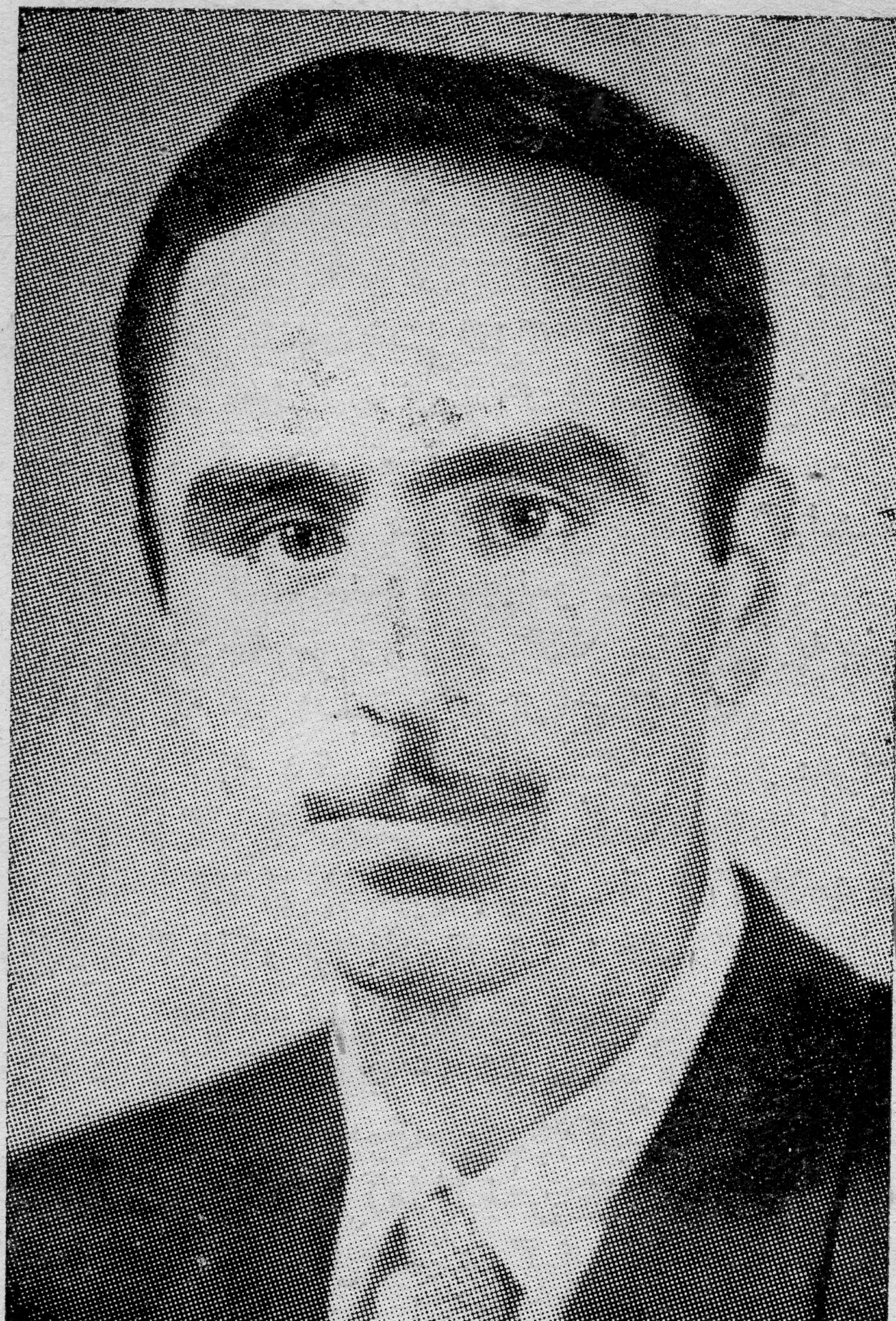

PROPERTY OF ACKU
6185

محمد جان (فنا)

پای

څونږی کښې دژوندون اومرګ نظام شته ☆ دبقا هیله (فنا) سره مدام شته
چه آغاز انجام دې نشته هغه ته یې ☆ بل ضرور دهر آغاز پسی انجام شته

کور ودانی

د ښاغلی قندهاری د دولتي مطبعې د رئیس لـه هغې ښې او په زړه پورې همکـارۍ له کبله چه ددې کـتاب د چاپولو په متعلق یې له ما سره کړېده خپله شکریه او دزړه له کـومي امتنان د نمانځنې سره هغوی ته څرګندوم.

د ښاغلی چراغعلی دحروفچینۍ مدیر، ښاغلی ګلاب الدین مامور او د محمدرفیق او سخیداد کارکونکو هغه زیار چه دوی ددې کتاب په ښکلی کولو کښې ایستلی دی دیادونې اوقدر وړ بولم او د دولتي مطبعې دټولو کارکونکو بریالیتوب غواړم «فنا»

د (فنا) نور کتابونه

۱:ـ ګلبرګها — دفارسی نثرونومجموعه

۲:ـ د اورلمبې — (نظم)

۳:ـ چارګل — (نظم)

۴:ـ پتنګ — (نظم)

۵:ـ دشاعرخیال — (نثر)

۶:ـ فریادی شاعر چاپ شویدی

سمون لیک

مخ	کرښه	ناسم	سم	مخ	کرښه	ناسم	سم
الف	۱۰	تی	ته	ه	۶	زړو	زوړ
د	۴	غوړلیدلی	غوړېدلی	ی	۳۵	رزښت	ارزښت
د	۸	پښرلی	پسرلی	۱۶	۱۳	نندراه	ننداره

DE
SHAER PESARLAY
BY
M. JAN (FANA)
APRIL 1961
KABUL

دولتی مطبعه

کابل

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library